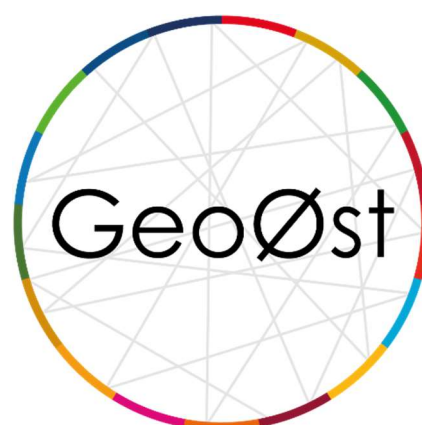

Demografi og Flyttemønstre

Inspirationskatalog

med kommunale analyser af demografisk
udvikling og bosætningsmønstre

Udgivet af GeoØst juni 2020

Indhold

Forord.....	2
Indledning	4
Processen.....	4
Hvilke kommuner har deltaget?	4
Målgruppe i kommunerne	5
Interviewguide.....	5
Data til analyserne	6
Grunddata.....	6
Socioøkonomiske variable	6
Segmenteringsmodeller	7
Områdeafgrænsninger	7
Overvejelser vedr. data.....	8
Indsamlede cases.....	11
Gentofte kommune - Space Time Cubes i hotspots/coldspots	12
Høje-Taastrup kommune - Nulpunktsanalyse og bosætningsanalyse	17
Hørsholm kommune - Analyse af bosætningsmønstre for børnefamilier	22
Ishøj kommune - Analyse af flyttemønstre	27
Roskilde kommune - Tomme boliger	30
Rudersdal kommune - Flytteanalyse	33
Slagelse kommune - Bosætningsanalyse med Conzoom.....	38
Slagelse kommune - Landsbyanalyse	42
Furesø kommune - Anbragte børn	46
Roskilde kommune - Enlige over 70 år.....	48
Roskilde kommune - Spøgelsesjagt	49
Afrunding	51

Forord

I mange kommuner arbejder man med analyser af kommunens befolkningssammensætning og socioøkonomiske status, og sammenligner denne med sammensætningen af borgerne i nabokommunerne eller gennemsnittet for hele landet. Analyserne anvendes bl.a. som baggrund for kommunernes arbejde med at tiltrække borgere, som kan bidrage positivt til en harmonisk udvikling af kommunen.

Nogle kommuner foretager også analyser af borgernes demografiske og socioøkonomiske variable og flyttemønstre mellem forskellige områder internt i kommunen. Disse analyser anvendes både i kommunens fysiske planlægning og til planlægning af indsatser i forhold til kommunens bosætningspolitik.

En kommunes befolkningssammensætning kan beskrives på mange måder, og der findes ikke et autoritativt sæt af indikatorer som skal indgå i en sådan analyse. De indikatorer, som indgår i en analyse, vælges derfor ud fra formålet med den pågældende analyse. Hvis man ser på de analyser som er gennemført i en række kommuner, tegner der sig dog et billede af en række indikatorer, som er relevante for arbejdet i kommunerne:

- Køn
- Alder
- Boligforhold – ejer/leje (privat/almen)
- Boligforhold – etage/parcel/tæt-lav
- Beskæftigelsesstatus/tilknytning til arbejdsmarkedet
- Indkomstniveau, personlig og husstand – evt. formue.
- Uddannelsesniveau
- Karakterer ved folkeskolens afgangsprøve
- Familietype
- Boligstandard ved flytning (hvad flyttes fra og hvad flyttes til?)

For at udbrede kendskabet til kommunernes analyser af borgernes flyttemønstre, demografiske og socioøkonomiske variable, har geodatasamarbejdet "GeoØst" besluttet at udarbejde dette "idekatalog" med beskrivelse af eksempler på disse analyser. I eksemplerne er beskrevet:

- Formål med analysen.
- Beskrivelse af, hvilke data der indgår i analysen
- Eksempler på præsentation af analyseresultater
- Evt. hvilke kommunale initiativer analysen har givet anledning til.
- Evt. effekten af aktiviteterne (monitorering af effekter)

Det er vores håb, at "idekataloget" kan være til inspiration for andre kommuner i deres arbejde med at analysere demografiske forhold og flyttemønstre for kommunens borgere.

Katalogets formål er dels at inspirere, give gode ideer, opliste effekter af analyserne, men også anskueliggøre hvilken organisering, der skal skabes for at sikre rammerne for et godt projekt. Dertil er det nødvendigt at tegne et billede af, hvilket datagrundlag der skal være til stede for at løse de forskellige opgaver.

Målet er at skabe et katalog, der giver et grundlag for selv at komme i gang med geografiske analyser af demografisk udvikling og -status, analyse af bosætningsmønstre el.lign. Målet er ikke, at kataloget skal være en specificeret vejledning i opgaven, men det skal gøre klart, hvilke rammer (data, fagligheder og organisation) der skal være til stede for at komme i gang.

Indledning

GeoØst har i foråret 2020 bedt LIFA om at udarbejde et inspirationskatalog for analyser på socioøkonomiske data og flyttemønstre. Målgruppen for kataloget er GIS- og analysemedarbejdere såvel som fagpersoner og ledere, der ikke er vant til at arbejde med analyser.

Flere kommuner på tværs af landet efterspørger i øjeblikket eksempler på analyser, som kan anvendes til inspiration. Det kan ofte være svært for medarbejdere i fagafdelinger at definere overfor en GIS- eller analysemedarbejder, hvad der er brug for, hvis de ikke ved, hvad der kan lade sig gøre. Her kan eksempler på analyser fra andre kommuner være en støtte i kommunens interne dialog om, hvilke analyser, det er muligt at udføre, og hvilke overvejelser kommunen skal gøre sig for at komme i gang.

PROCESSEN

Processen for indsamling af cases til inspirationskataloget har indeholdt følgende steps:

- Der er aftalt tidspunkt for telefoninterview med deltagende kommuner. Det er gjort for at sikre tid til at gennemføre hele samtalen på én gang
- Spørgsmål er fremsendt til deltagerne på forhånd, så deltagerne kan forberede sig
- Interviewet er gennemført telefonisk
- Evt. illustrationer til cases er efterfølgende sendt til LIFA, og cases er blevet skrevet
- Casen er blevet sendt til kommunen, evt. ændringer er blevet tilpasset, og casen er blevet godkendt af kommunen.
- De færdige cases er fremlagt i GeoØst arbejdsgruppen "Demografi og flyttemønstre". Her er processen desuden blevet evalueret.
- I fællesskab med GeoØst er det blevet besluttet, at alle indsamlede cases indgår i kataloget, da der ikke er overlap mellem dem.
- LIFA har herefter skrevet det samlede inspirationskataloget

HVILKE KOMMUNER HAR DELTAGET?

Kommunerne fra GeoØst arbejdsgruppen "Demografi og flyttemønstre" indgår som deltagere. Desuden er udvalgt tre tilfældige kommuner blandt GeoØst's medlemmer for at få indsamlet et passende antal cases.

Følgende kommuner har indgået i indsamlingen:

- Furesø
- Gentofte
- Høje-Taastrup
- Hørsholm
- Ishøj

- Roskilde
- Rudersdal
- Slagelse

MÅLGRUPPE I KOMMUNERNE

Målgruppen for interviews har været GIS-medarbejdere såvel som medarbejdere i økonomiafdelinger. Indgangen til kontakt til kommunen har været GIS-medarbejderne, men det er forskelligt, om det har været GIS-medarbejdere, eller analysemedarbejdere i økonomi, der har deltaget i interviewet. Det har været op til den enkelte kommune at afgøre, hvem der var bedst egnet til at besvare interviewet hos dem, ud fra hvem der vidste mest om analyserne.

INTERVIEWGUIDE

For at få en ensartet indsamling af cases er der anvendt en interviewguide med spørgsmål til de interviewede personer. Spørgsmålene i interviewguiden kan ses herunder:

- Har din kommune lavet søgninger/analyser på data vedr. køn, alder, familietyper, uddannelse, beskæftigelse, karakterer i skolen, boligforhold (ejere/lejere, etage/parcel/tæt-tal), flytninger til/fra andre kommuner, flytninger internt i kommune, flytning mellem boligtyper?
- Hvad er navnet på analysen?
- Hvad var baggrunden for, at I lavede denne analyse?
- Hvad viste analysen?
- Kom der en konklusion ud af analysen?
- Er det muligt at beskrive analysens effekt, altså den nytteværdi den medførte? F.eks. større indsigt, et nyt initiativ der blev igangsat, en besparelse, en omprioritering?
- Hvad ville I have gjort anderledes, hvis I skulle gentage analysen nu?
- Hvilke afdelinger deltog i/bidrog til analysen?
- Hvornår blev analysen udført – årstal?
- Hvilke registre/datasæt indgik i analysen?
- Hvem er kommunens kontaktperson på analysen?
- Har du nogen gode illustrationer fra analysen, f.eks. en visualisering på kort, skema, diagrammer, dashboards, som kan vise andre kommuner noget om analysens resultat?

Data til analyserne

Analyser kan ikke udføres uden data. I det følgende får I et overblik over de data, der er anvendt i de indsamlede analysecases, samt hvordan en kommune får fat i data. Derudover får I et overblik over, hvilke overvejelser, I bør gøre jer på forhånd.

GRUNDDATA

Grunddata er grundlæggende data, som anvendes til offentlig forvaltning. Disse data er en del af de offentlige frikøbte grunddata, som er gratis for alle.

Blandt de mest anvendte data i de indsamlede cases er data fra:

- Det Centrale Person Register (CPR)
- Det Centrale Virksomheds Register (CVR)
- Bygnings- og Bolig Registret (BBR)
- Ejendoms Stam Registret (ESR)

Data om flyttemønstre stammer fra CPR-registret, evt. kombineret med data fra BBR-registret om de boliger, der flyttes fra og til, og socioøkonomiske data som f.eks. indkomst.

De fleste kommuner har etableret en lokal database med løbende opdatering af data fra de ovennævnte registre. Hvis kommunen ikke har en lokal database med grunddata, eller hvis data skal anvendes i en helt speciel form, kan I bestille et udtræk fra Danmarks Statistik eller hos forskellige dataleverandører som f.eks. KMD eller LIFA.

Fælles for disse registerdata er, at de beskriver hele populationen (i henhold til registreringerne), og derfor kan anvendes til meget detaljerede analyser på tværs af kommunens geografi. Grunddata anvendes derfor som grundlæggende data i mange af de analyser, vi beskriver nedenfor. Mindste enhed er en enkelt borger til en given tid, eller en enkelt bolig til en given tid osv. CPR-registret giver således både mulighed for at beregne en befolkningssammensætning til en given tid, eller at beregne flyttebevægelser indenfor et tidsrum.

SOCIOØKONOMISKE VARIABLE

Socioøkonomiske variable er data, der beskriver forhold omkring borgernes økonomi, uddannelsesniveau, tilknytning til arbejdsmarkedet, f.eks:

- Alder
- Beskæftigelse
- Arbejdsløse
- Uden for arbejdsstyrken
- Bilrådighed
- Børn

- Civilstand
- Ejerforhold
- Familietype
- Formue
- Herkomst
- Indkomst
- Socialklasse
- Uddannelse

De socioøkonomiske variable er ikke en del af grunddata. Samtidigt er mange af disse variable beskyttet mod, at kommunerne selv udfører analyser direkte på detailoplysningerne om den enkelte borger. Det er kun Danmarks Statistik, som må udføre disse datakørsler, hvor borgernes skatte-, uddannelsesoplysninger osv. samkøres med CPR-registeret. De nævnte variable kan derfor kun udleveres fra Danmarks Statistik i anonymiseret form. De socioøkonomiske variable kan I bestille enten direkte hos Danmarks Statistik eller via en dataleverandør, som sælger data afledt af Danmarks Statistiks data.

SEGMENTERINGSMODELLER

Udover grunddata og socioøkonomiske data er der også anvendt segmenteringsmodeller i de indsamlede cases. Segmenteringsmodeller har til formål at opstille og beskrive forskellige gennemsnitstyper af mennesker-personas. Disse såkaldte personas er velegnede at arbejde med i kommunikationssammenhænge. Modellen fortæller om de forskellige personas interesser, købekraft, forbrugspræferencer m.m. Derfor kan I, med udgangspunkt i de beskrevne personaer, tilpasse jeres kommunikation i forhold til de grupper af mennesker, I gerne vil i kontakt med.

Segmenteringsmodellerne er bygget på basis af registerdata, socioøkonomiske variable, telefoninterviews m.v. For de af inspirationskatalogets cases hvor der er anvendt segmenteringsmodeller har man anvendt enten Geomatic conzoom® eller Gallup Kompas.

OMRÅDEAFGRÆNSNINGER

Når kommunen udarbejder en analyse, kan det være på hele kommunens udstrækning. Men mange ønsker at kunne se lokale variationer i data, ved at inddele kommunen i mindre geografiske områder. Det kan f.eks. være at anvende kommunens egne distrikter som f.eks. prognosedistrikter, skoledistrikter, plejeområder, eller ved at anvende en inddeling i kvadratnet. Det er kvadratiske celler med en størrelse på f.eks. 1 km eller 100 meter. Fordelen ved kvadratnettet er, at den ikke er skabt til en bestemt faglig vinkel, og kan anvendes til at se tendenser. Ofte kan I ud fra en analyse på kvadratnet se tendenser

tydeligere, end ved brug af eksisterende distrikter. Kvadratnet kan enten generes i GIS-systemer eller anskaffes fra Danmarks Statistik.

OVERVEJELSER VEDR. DATA

Governance for data

Governance handler om leveregler, roller og ansvar, og er mest udbredt omkring it-systemer, men er lige så relevant for data. I kommunen kan I fastsætte regler for, hvordan I arbejder med data, f.eks. at I deler data, og at I giver data den kvalitet, der efterspørges. I kan f.eks. tage udgangspunkt i arkitekturreglerne 6.1-6.4. fra den fælleskommunale rammearkitektur.

Det er vigtigt at have et overblik over kommunens eksisterende data, herunder grunddata, socioøkonomiske data og evt. segmenteringsmodeller. Hvilke data har I lokalt i decentrale datawarehouses, og hvilke dataudtræk køber I med jævne mellemrum. Dette overblik kan GIS-medarbejderne/økonomianalysemedarbejdere samt IT-afdelingen hjælpe med at få. Overblikket over eksisterende data er grundlaget, når I skal anskaffe nye data, eller finde data til en analyse.

Ved anskaffelse af data bør I altid undersøge, om data findes i organisationen i forvejen, så I ikke betaler dobbelt for de samme data. Dataejerskab bør fastsættes med det samme, ligesom ejerskab for kontrakten for køb af data. Organisationens bør fastlægge, hvem der har beslutningskompetence for indkøb af data – centralt eller decentralt.

Dataudtræk eller decentral database

Det er nødvendigt at have adgang til relevante data, hvis I skal udføre en analyse. Kommunen bør vurdere, om data skal bruges en enkelt gang, eller data skal bruges flere gange. Ud fra dette bør I beslutte, om det er en økonomisk fordel at bestille dataudtræk fra gang til gang, eller om I gerne vil have data liggende i et lokalt datawarehouse til gentagne analyser af forskellig art.

Hvis I som kommune etablerer et lokalt datawarehouse, bør I sikre, at I ikke fortsætter med at købe dataudtræk ude i fagafdelingerne.

Overvejelser om kompetencer

For at kunne udføre analyser på data, skal brugeren både have dataforståelse og teknisk viden til at gennemføre analysen. Det kan være nødvendigt med kurser, oplæring eller konsulentstøtte i starten. Sparring på tværs af kommuner er også en god idé. Hvis I udfører analyser meget sjældent, kan det være svært at holde viden og kompetencer vedlige. Derfor kan det også være nødvendigt at samle analysearbejdet hos en fast persongruppe, så kompetencerne kan holdes vedlige.

Datakvalitet

Tænk altid over, om datakvaliteten passer til de analyser, I vil udføre. Har I behov for individdata, eller er aggregerede data for et område godt nok. Er data præcise nok, og er de ajourført nok til at anvendes i analysen. Ved tvivlstilfælde, så spørg ved datakilden. Det kan f.eks. være ved registerføreren for Bygnings- og Bolig Registret, i Folkeregistret eller hos jeres dataleverandør.

Datasikkerhed

Hvis I anvender individdata, skal I altid overveje, om det er følsomme data, og om I overholder GDPR. I bør sikre jer, at der sker logning af anvendelse af persondata, så det er muligt at gennemføre stikprøvekontrol.

Analysemedarbejdere kan evt. lave deres egen logfil over, hvilke data de har analyseret på, med hvilket formål, for hvem og hvornår, da det kan være svært at huske efter mange analyser.

Hvis der anvendes en databehandler, skal det sikres, at der er udarbejdet en databehandleraftale på forhånd. Der må ikke være tvivl om, hvordan f.eks. leverandør må anvende en kommunes persondata. Der kan evt. tages udgangspunkt i KL/KOMBITs standard dataansvarsaftale.

Organisering

I de indsamlede cases ses det, at hovedaktørerne ofte er GIS-medarbejdere og analysemedarbejdere fra økonomi som udførende, samt planlæggere, der efterspørger analyser og deltager i udførelsen.

Det er en fordel at anvende kompetencer både fra GIS og økonomianalyser/ledelsesinformation til løsning af analyseopgaver. I mange kommuner er GIS-medarbejderne placeret i Teknik & Miljø, og analysemedarbejdere for økonomi i en central stab eller fordelt i forvaltningerne. Det kan være en fordel at etablere vidensdeling på tværs, da deres kompetencer supplerer hinanden godt til løsning af analyseopgaver. Nogle kommuner er gået skridtet videre, og har samlet kompetencerne organisatorisk.

Bearbejdning af data

Før data kan anvendes til analyseformål, skal de oftest igennem en forudgående bearbejdning. Data kan være overflødige eller for eksempel mangle en nøgle for at kunne kobles med andre datasæt. Datamodellerne for de fleste grund- og fagsystemsdata er ofte meget store og vanskelige at overskue. Det kan medføre et fejlagtigt beslutningsgrundlag, og er ofte den primære årsag til, at man fraviger at anvende rå register- eller fagsystemsdata til analyseformål, og i stedet anvender et datawarehouse, hvor data er gjort klar til brug.

De fleste lokale datawarehouses (hvad enten de er rettet mod GIS, eller andre datasystemer) gør komplekse data mere tilgængelige. Her vil man ofte kunne finde dataviews og/eller aggregerede tabeller, kuber o.s.v. Det vil sige data som er klar til at understøtte analyse og afrapportering. Nogle kommuner vælger selv at opbygge og drive datawarehouses, men de fleste vælger løsninger fra eksterne dataleverandører. Valget afhænger også af, om der i kommunen findes de nødvendige kompetencer til at opbygge flowet fra registre og fagsystemer til de mere operationelle datalag. Der vil i så fald både være brug for kodekompetencer, og ressourcer til at følge med i udviklingen i datamodellerne for de nye grunddata, som er ganske omfattende i disse år.

De typiske nøgler, der er kritiske i de nedenstående cases, er:

- Adresser (med koordinater)
- CPR-numre
- Tid
- Hvilket distrikt, data hører til

Det er derfor vigtigt, at alle de kilder som skal indgå i analyserne, kan kobles med hinanden via én eller gerne flere af disse nøgler.

Udover at sikre brugbare nøgler, er det også vigtigt at tage stilling til datas granulering, som er hvor finkornede de enkelte datasæt er. Granuleringen er ofte knyttet til tidsdimensionen – det ene datasæt kan være real-time (eks. live-målerdata), et andet kan være et aggregat (eks. gennemsnitstemperatur pr. måned). Hvis sådanne data skal kobles sammen, skal der tages hensyn til forskellen i granulering. Altså den måde de er bygget op på. Det finkornede datasæt skal tilpasses, så det derefter kan kobles sammen med det andet datasæt.

Et andet eksempel på en analyse, hvor forskelle i granulering ligeledes har en geografisk dimension, er undersøgelsen af, hvorvidt børnefamilier typisk flytter til steder, hvor der i forvejen er en stor andel af børnefamilier. Tilflytninger af børnefamilier er opgjort på dato og adresseniveau. Overfor står et aggregeret datasæt som beskriver andelen af børnefamilier pr. landsby pr. år. Disse data kan kobles naturligt i et GIS-system, som er bygget til at håndtere sammenhængen mellem geografiske punkter og områder. Men hvis data skal analyseres i et ikke-geografisk system (eks. regneark), skal der i flyttedata oprettes en nøgle til landsbyID, og dato skal omregnes til år, for at det ikke-geografiske system kan udligne forskellene i den geografisk og tidsmæssige granulering.

Indsamlede cases

I det følgende har vi oplistet de 11 indsamlede cases. Nogle af dem er store, komplekse analyser, andre er mindre søgninger rettet mod oprydning i data, eller som grundlag for fakturering. Men alle de indsamlede cases kan skabe værdi for andre kommuner, og de er derfor alle medtaget i inspirationskataloget. Rækkefølgen er alfabetisk efter kommunenavn, dog med de tre cases uden illustrationer til sidst.

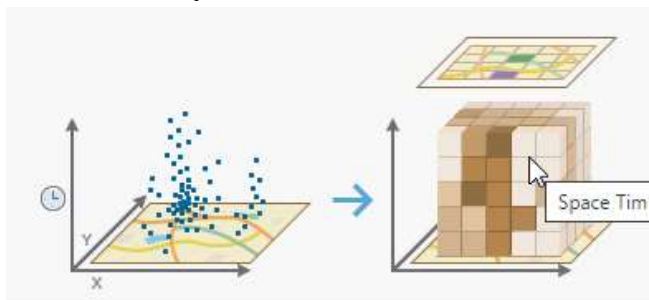
For hver case er angivet en faktaboks med kommune, kontaktperson og årstal for analysens gennemførelse, samt hvilke interne afdelinger, der har bidraget til analysen. Vi har desuden oplistet, hvilke registre/datasæt, der er indgået i analysen.

GENTOFTE KOMMUNE - SPACE TIME CUBES I HOTSPOTS/COLDSPOTS

Formål

Gentofte kommune har de sidste 5 år anvendt en analysemetode kaldet Space Time Cubes i arbejdet med at understøtte udarbejdelsen af kommunens befolkningsprognose. Analysemetoden er anvendelig, når der arbejdes med datasæt, der både har en rumlig såvel som en tidsmæssig dimension. Metoden er derfor meget velegnet til at undersøge f.eks. demografiske tendenser - tilvækst eller fald samtidig med ændringer i den geografiske udbredelse af bestemte befolkningsgrupper. Analysen har haft til formål at give indsigt og baggrundsviden som supplement til befolkningsprognosen.

Space Time Cubes er, helt kort fortalt, en tredimensionel kvadratsnetsanalyse, som kan anvendes til at analysere og vise den geografiske udvikling over tid, da tiden anvendes som den tredje dimension.

De beregnede hotspots og coldspots viser h.h.v. områder med clusters (hotspot) eller områder med spredning (coldspot) af forekomster af f.eks. børnefamilier, eller førskolebørn.

Hotspots og coldspots beregnes ikke ud fra distriktsgrænser eller foruddefinerede områder, men anvender et underliggende kvadratnet, så det er muligt at se meget præcist, hvordan de lokale tendenser er.

Resumé af analysen

Analysen er en måde at analysere og efterfølgende visualisere data på med tiden som z-akse, så analysens resultat præsenteres i 3 dimensioner. Med denne analyse kan man hurtigt skabe sig et overblik over tendenser og mønstre i den demografiske udvikling. Det vil sige at man nu kan besvare spørgsmål som f.eks:

- Hvor øges tætheden – og hvor falder tætheden af bestemte aldersgrupper eller familietyper?
- Kan der opfanges lokale tendenser i specifikke områder?

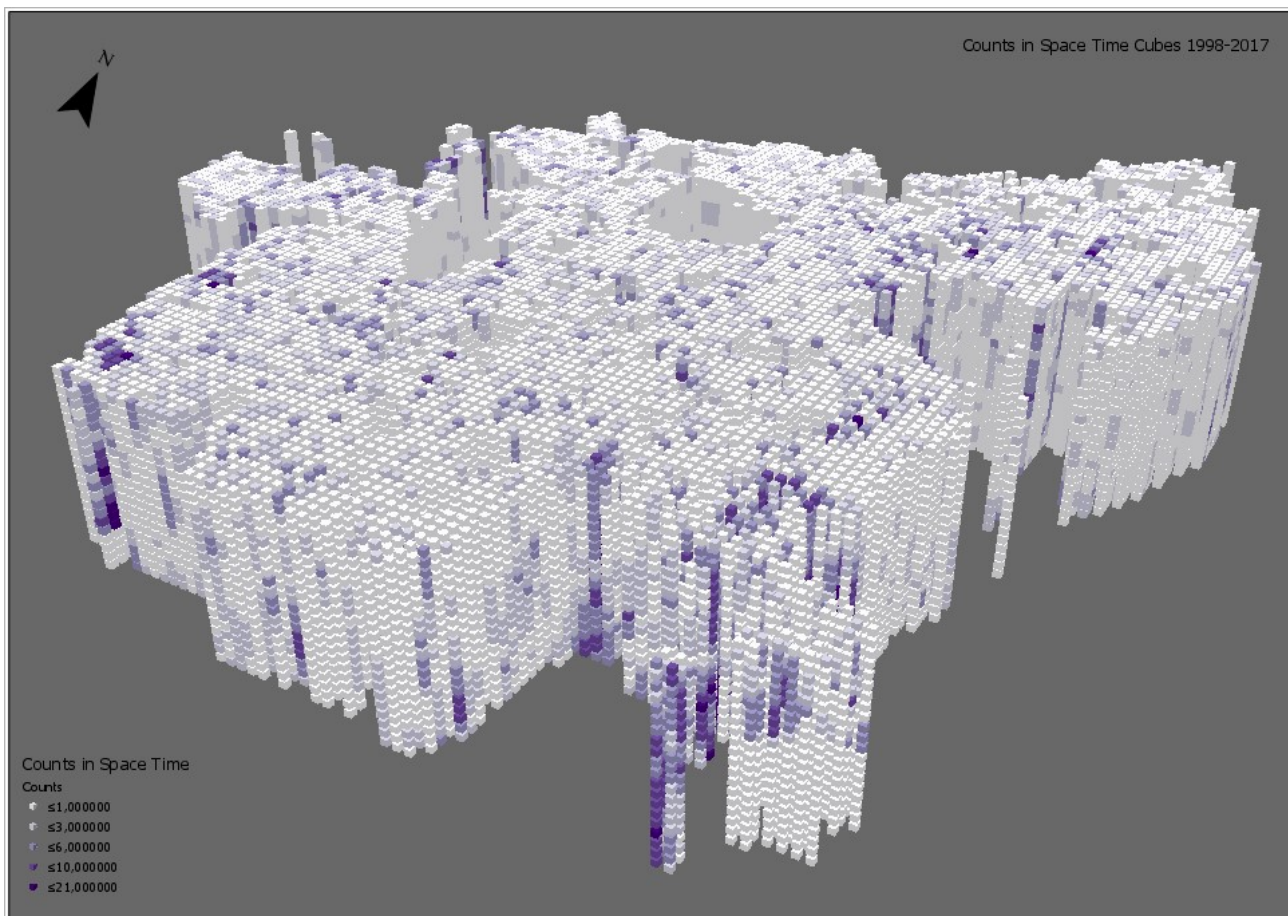
Det er også muligt blot at se den geografiske distribution for enkelte år, og på denne måde få overblik over fordelingen på bestemte tidspunkter. Ved at tilføje geografien som en dimension til analysen fås der en anden indsigt i udviklingen end ved alene at se på udviklingen over tid.

Analysen kan f.eks. bruges til at undersøge udviklingen i en bestemt familietype, eller i en bestemt aldersgruppe nærmere, uden at risikere at udstille enkeltpersoner, da data fra starten er aggregeret i kuber med mere end fem personer/familier i hver kube. Analysen anvender Det Danske Kvadratnet for bedre at kunne sammenstille forskellige år, da distriktsgrænser kan ændre sig over tid.

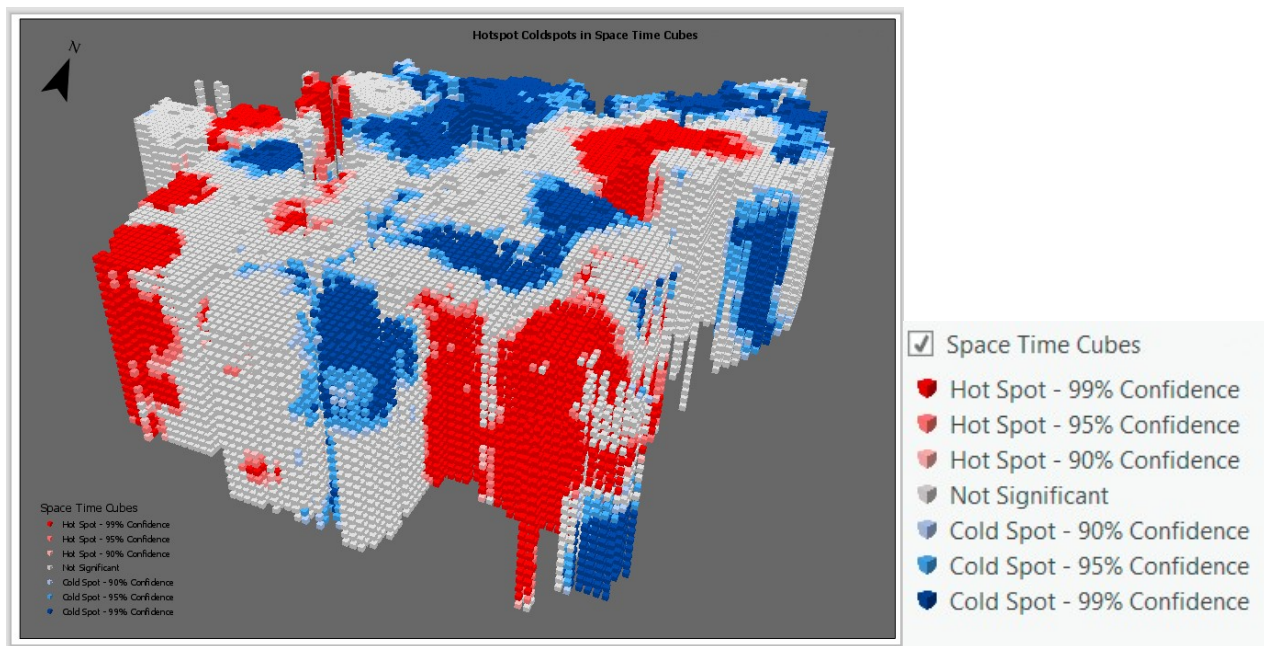
Beskrivelse af analysens effekt

Det er umiddelbart vanskeligt at måle den direkte effekt af analysen, da den typisk anvendes til at be- eller afkræfte hypoteser omkring den demografiske udvikling i kommunen.

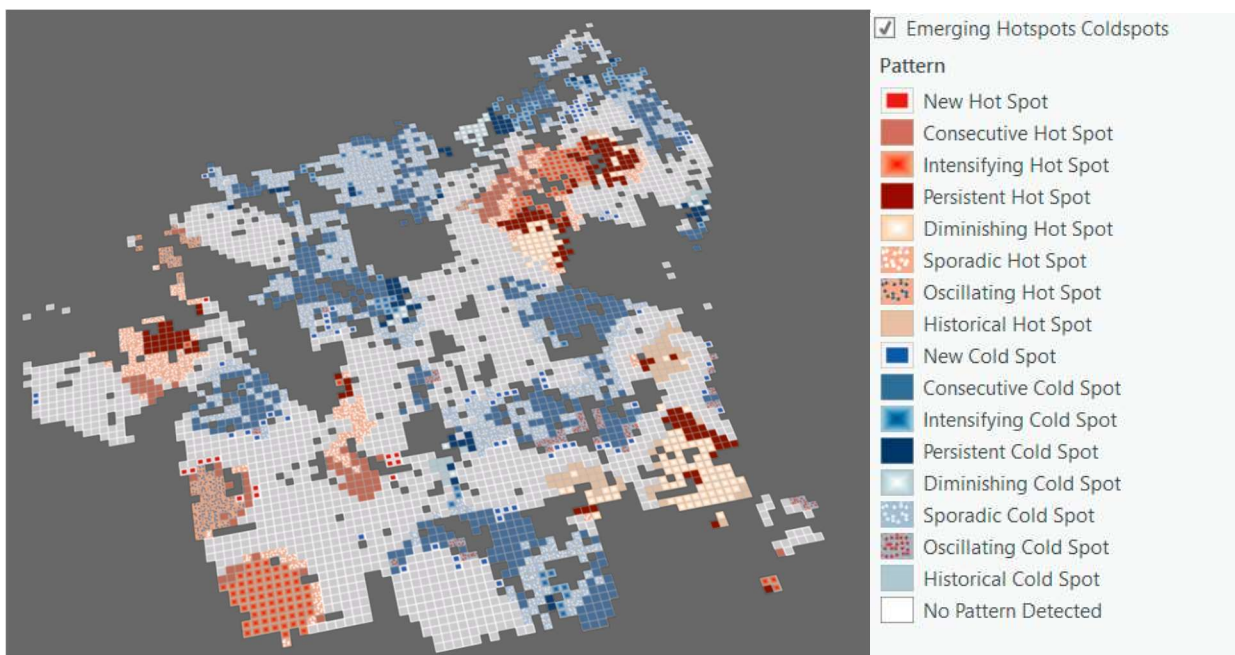
Illustrationer

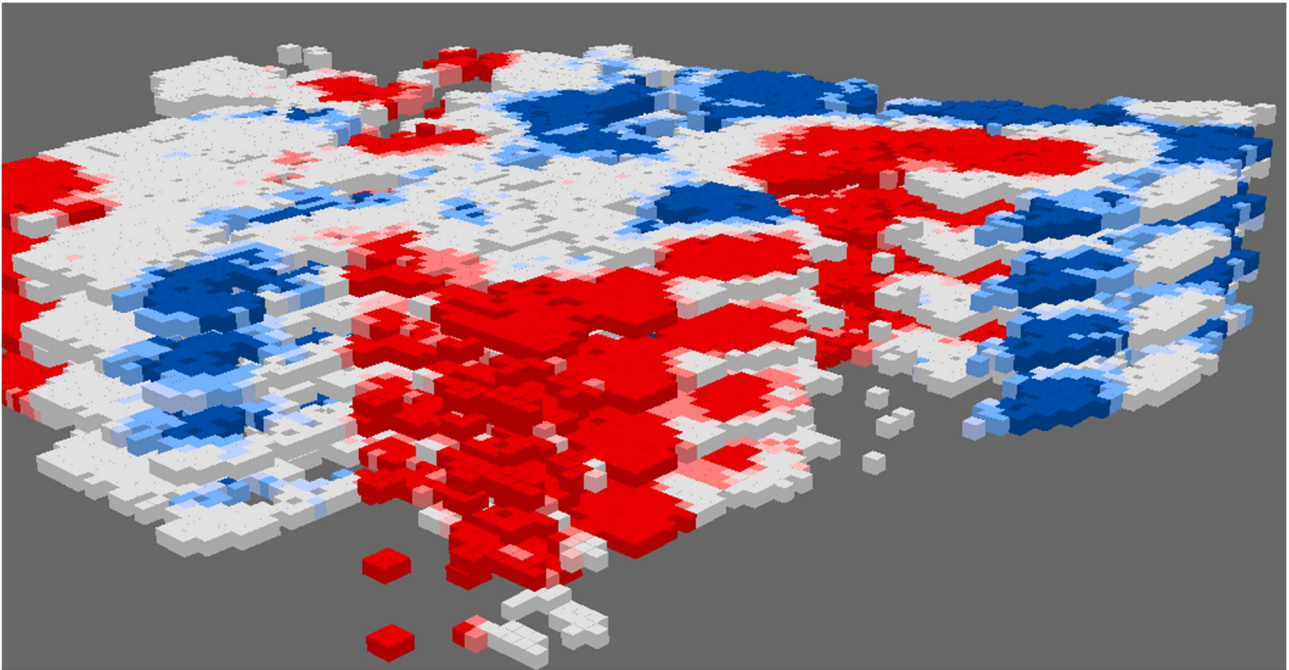
Counts, dannelse af Space Time Cubes

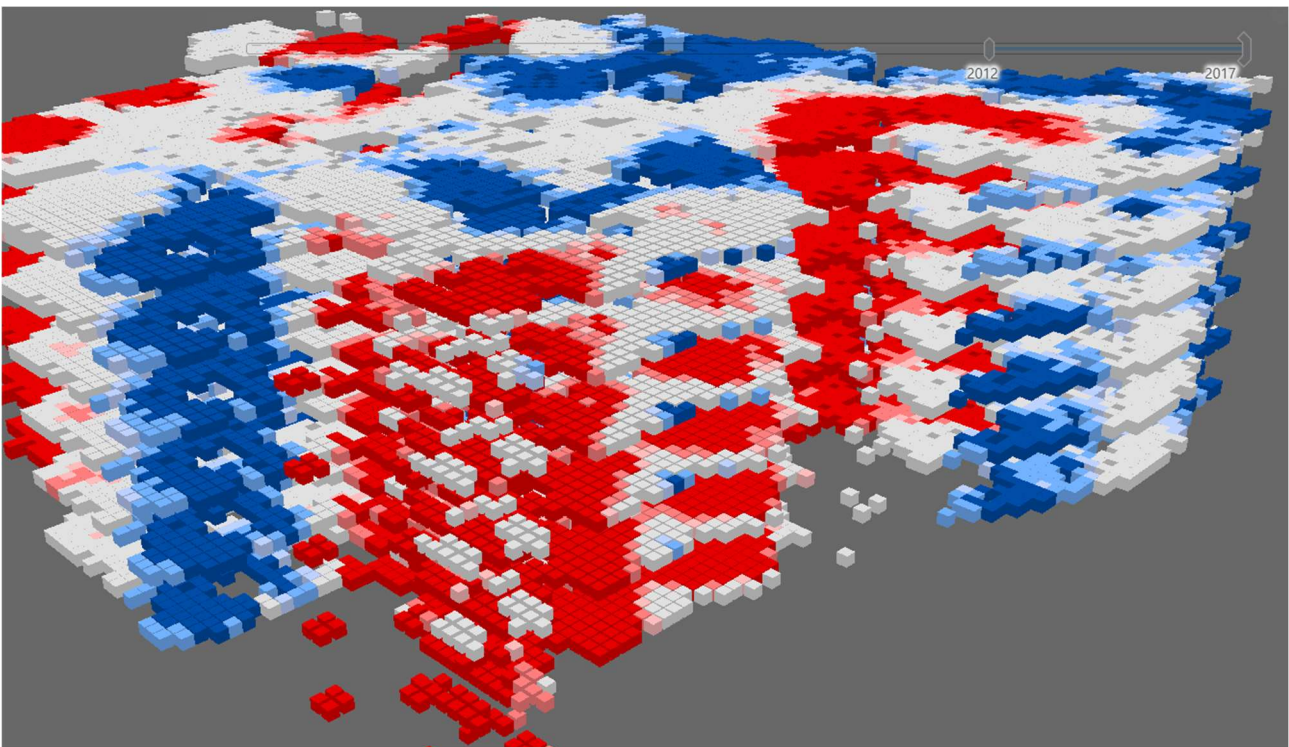
Hotspot Coldspot i Space Time Cubes

Emerging Hotspot Coldspot – space time cubes
hotspot coldspot i 2d

Det er muligt at se udvikling i data over tid igennem lagene. I venstre side ses et stigende coldspot (blåt), når man går op gennem tidslagene.

Midt i billedet ses et faldende hotspot (rødt), når man går op gennem tidslagene.

Hvad vil vi gøre anderledes næste gang?

Gentofte kommune vil gerne anvende flere geografiske analyser i befolkningsprognosen. En kombination af grafer og kort er et meget stærkt værktøj til at analysere, visualisere og verificere lokale tendenser i større eller mindre geografiske områder.

Når man arbejder med Space Time Cubes som analysemetode, er det nødvendigt med solid matematisk viden om rumlig statistik. Denne viden er dog ikke nødvendig for at forstå de overordnede resultater af analysen, idet disse resultater kan kommunikeres med kort og tredimensionelle visualiseringer, som er nemme at forstå uden at skulle sætte sig ind i den bagvedliggende matematiske model.

GENEREL INFO:

- Gentofte kommune
- Rasmus Holm Jensen
- Deltagere i analyse: BI og GIS
- Analyse udført siden 2015

ANVENDTE

REGISTRE/DATASÆT

- Centrale Person Register (CPR) fra LOIS

HØJE-TAASTRUP KOMMUNE - NULPUNKTSANALYSE OG BOSÆTNINGSANALYSE

Formål

Baggrunden for at igangsætte nulpunktsanalysen var at have en beskrivelse af den nuværende befolkning, og hvem der flytter til kommunen, som udgangspunkt for at udarbejde kommunens planstrategi. Desuden ønskede Høje-Taastrup kommune at lave en bosætningsanalyse, som er en del af den bosætningsstrategiske redegørelse. Bosætningsanalysen går mere i dybden med de enkelte kvarterer, især med fokus på socialt udsatte boligområder.

Resumé af analysen

Høje-Taastrup kommune har valgt selv at udføre sin nulpunktsanalyse, i stedet for at få den udarbejdet af et konsulentfirma. Det skyldes et ønske om at kunne bruge samme datasæt til både bosætningsanalyse og nulpunktsanalyse, og for lettere at kunne tilpasse analyser senere.

Nulpunktsanalysen blev udført på fem områder (fire bydele og det samlede landområde). Resultatet viser forskelle på ejerformer, boligtyper og familiemønstre i de fem områder, og viser f.eks. antallet af borgere i hver boligtype.

Bosætningsanalysen anvender en mere detaljeret opdeling af kommunen i 23 kvarterer, og viser personsammensætningen i hvert kvarter i form af køn, familieformer og boligtyper. Bosætningsanalysen indeholder analyser på både tilflyttere og fraflyttere. Det er især interessant at se et nyt boligområde, hvor uddannelseslængden og gennemsnitsindkomsten var markant højere end i andre områder.

Der er desuden gennemført en analyse af boligomsætningen for at kunne se, hvor hurtigt en bolig bliver frigivet. Det er vigtigt i.f.t. hvor mange ledige boliger, man kan forvente at have til rådighed ved genhusning under en renovering.

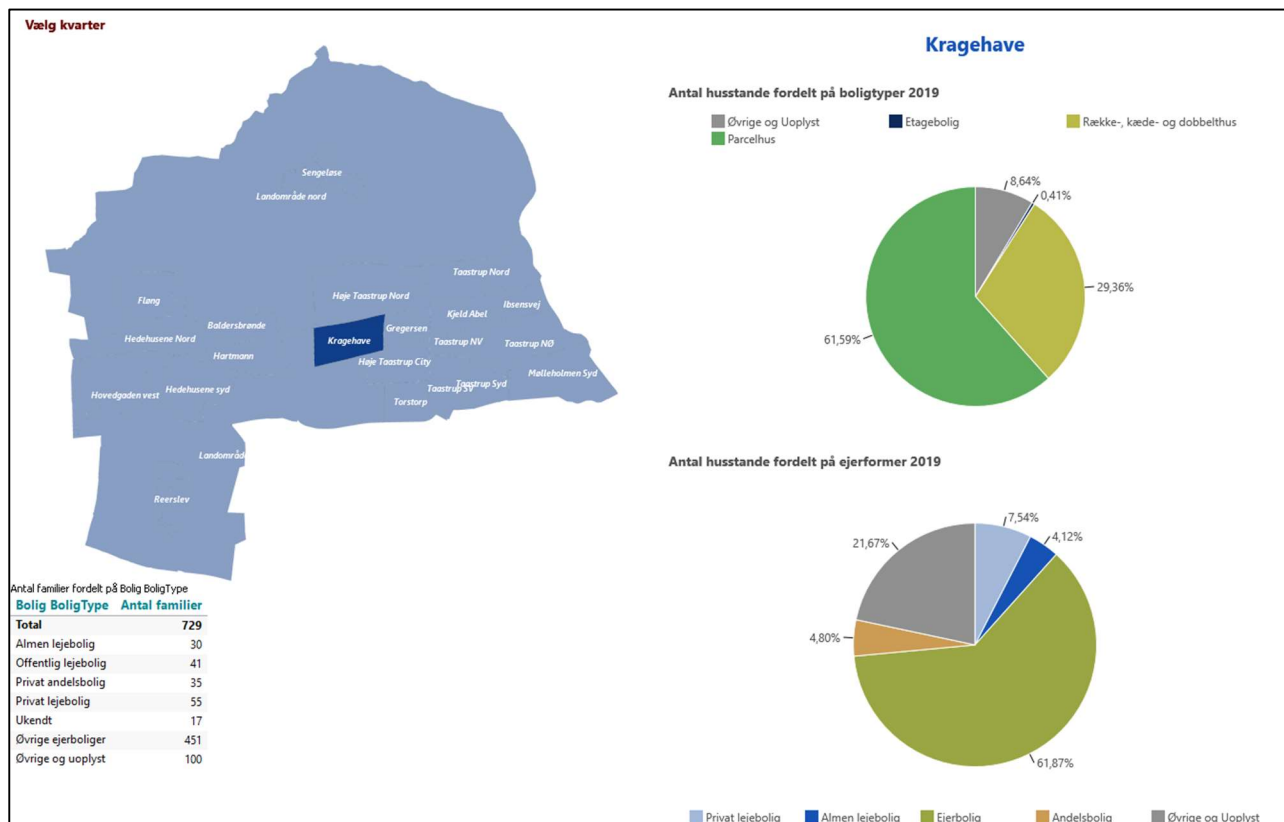
Beskrivelse af analysens effekt

Beslutningen om selv at udføre analyserne, fremfor at bestille dem ved et konsulentfirma, har medført anskaffelse af de nødvendige data og opbygning af viden i egen organisation, så man nu er rustet til selv at tilpasse og gentage analyserne og har mulighed for at udføre flere analyser.

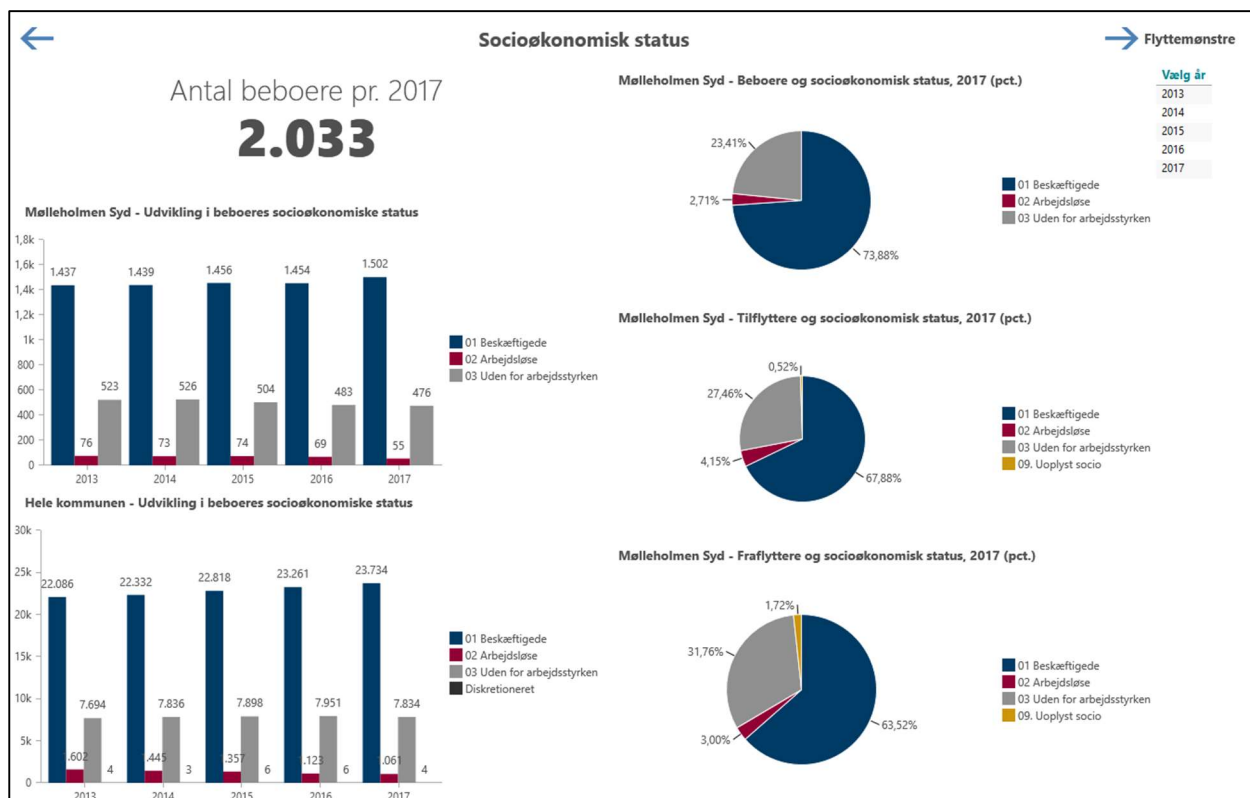
Analyserne har medført et bedre samarbejde med planfolk og "Taskforce for udsatte boligområder". Internt i organisationen har der været stor tilfredshed med, at kommunen nu selv har muligheden for at udføre analyser af denne slags.

Bosætningsanalysen har bidraget til debatten om, hvilke boligtyper der skal opføres for at tiltrække de ønskede borgere med længerevarende uddannelse og høje indkomster til kommunen. Bosætningsanalysen er meget ny, så man har endnu ikke fået så mange andre effekter af den.

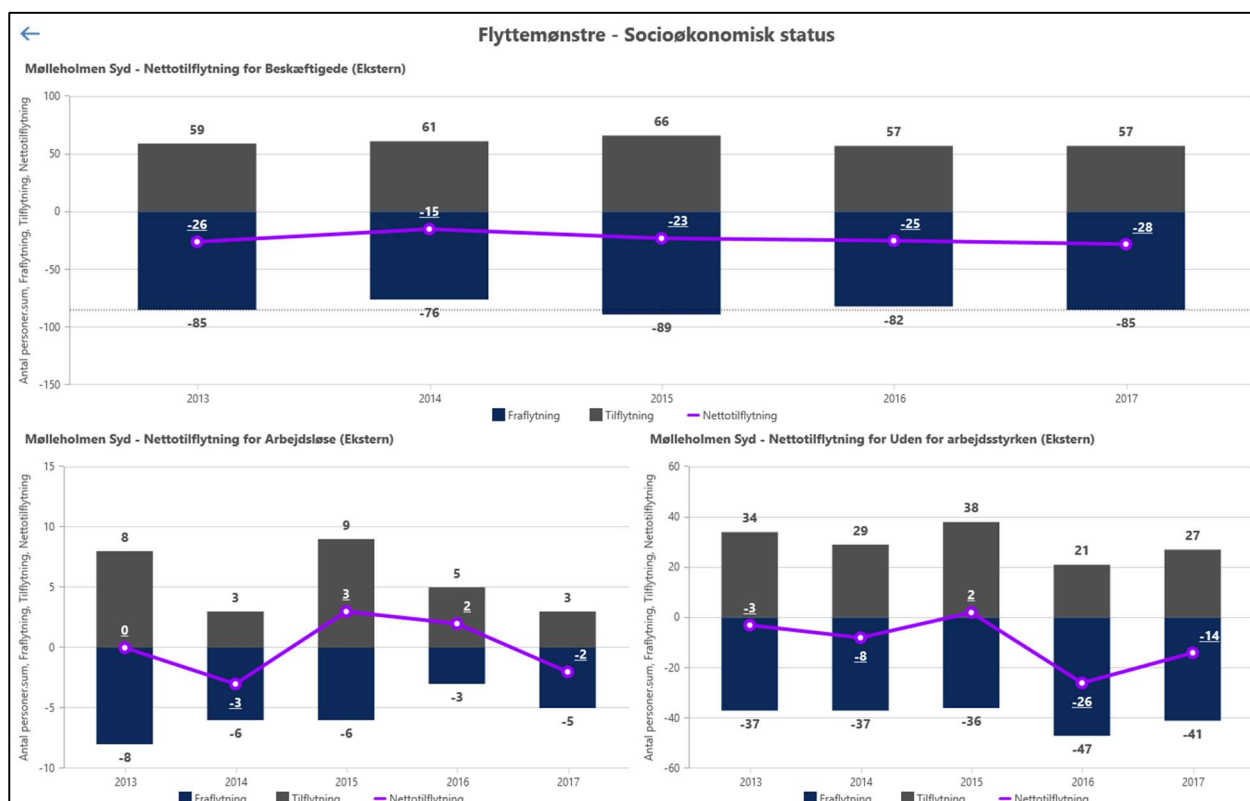
Illustrationer

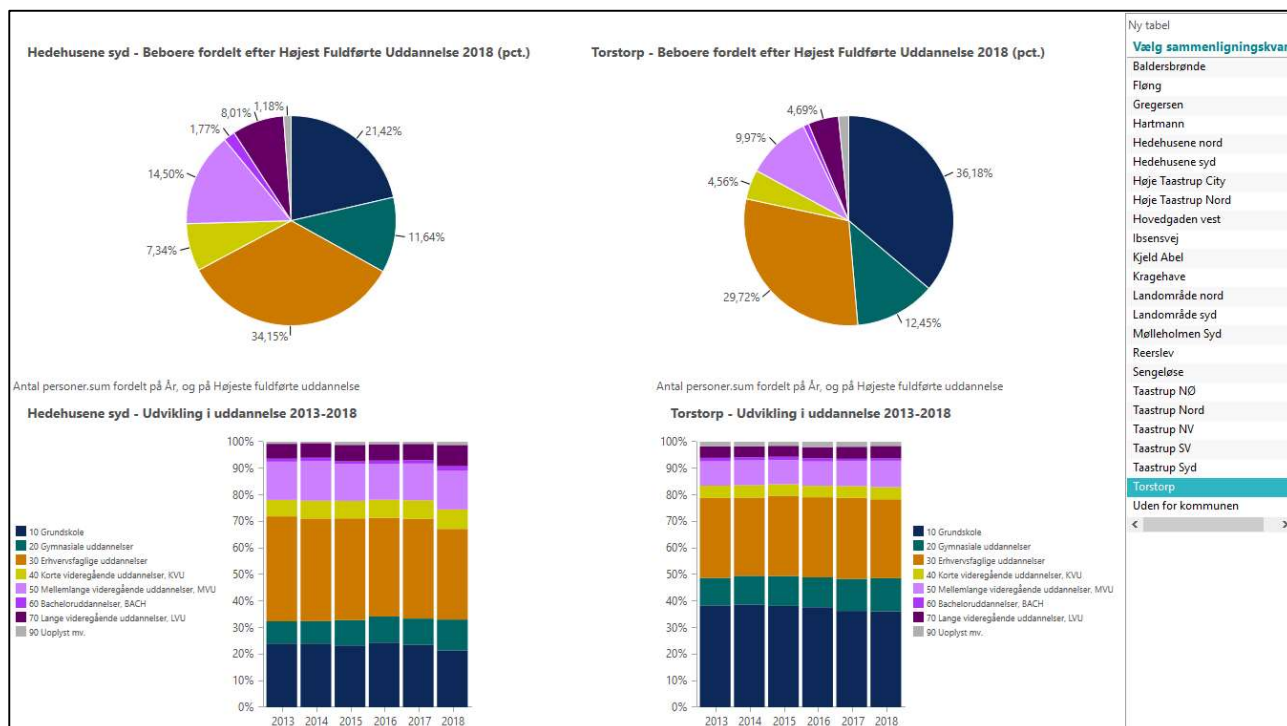
Fordeling af husstande efter boligtyper og ejerformer i et enkelt kvarter.

Fordeling af nuværende borgere, tilflyttere og fraflyttere efter beskæftigelse for et enkelt kvartal.

Flyttemønstre for tre kategorier af beskæftigelse for et enkelt kvartal

Sammenligning af to kvarterer efter højest fuldførte uddannelse.

Hvad vil vi gøre anderledes næste gang?

Det er vigtigt at have for øje, hvad analysen skal bruges til. Når man får spændende data i hænderne, kan man let blive opslugt og bruge rigtig meget tid. Så man er nødt til at være meget skarp og præcis på, hvad det er der skal analyseres på. Jo mere præcist formålet er beskrevet, desto lettere er det at gå til.

Det er ikke en fordel at udstille alle tilgængelige data for hele den kommunale organisation. Det bliver let uoverskueligt. Det er bedre at udvælge ti centrale datasæt, som kan bruges af mange fagområder, og så bruge de restende datasæt til udarbejdelse af analyser.

Det tager en del tid at udtrække konklusioner af analyserne, og det kræver at man sidder sammen om det med forskellige fagligheder samt lokalkendskab.

I nulpunktsanalysen og bosætningsanalysen indgår der socioøkonomiske data. Høje-Taastrup kommune har sendt data ind til Danmarks Statistik, der har regnet på data, og returneret dem fordelt på tilflyttere og fraflyttere. Målet er selv at kunne udføre dette arbejde næste gang. I løbet af 2020 ønsker man at gøre data tilgængelige som ledelsesinformation i Business Intelligence-programmet Targit.

GENEREL INFO:

- Høje-Taastrup kommune
- Per Boesen
- Deltagere i analyse: Økonomi & Digitalisering (GIS), Teknik & Miljø (Plan), Byrådscenter (Taskforce for Udsatte boligområder)
- Analyse udført i 2019

ANVENDTE

REGISTRE/DATASÆT

- Centrale Person Register (CPR)
- Bygnings- og Bolig Register (BBR)
- Centrale Virksomheds Register (CVR)
- Socioøkonomiske data fra Danmarks Statistik

HØRSHOLM KOMMUNE - ANALYSE AF BOSÆTNINGSMØNSTRE FOR BØRNEFAMILIER

Formål

Hørsholm kommune havde i 2016 et ønske om i stigende grad at kunne tiltrække børnefamilier. Man ønskede derfor i første omgang at få et overblik over det hidtidige bosætningsmønster for børnefamilier i kommunen. Dette skulle bruges som baggrund for at kunne identificere eventuelle behov for tiltag med henblik på at understøtte yderligere tilflytning, samt fastholdelse af børnefamilier i kommunen. Hermed ville man få mulighed for at få et faktabaseret input til politiske beslutninger og strategier, herunder også f.eks. i forhold til at kunne planlægge fremtidig kapacitet på skole- og institutionsområdet.

Resumé af analysen

Hørsholm kommune undersøgte bl.a. de tre områder beskrevet nedenfor:

Fakta om de tilflyttende børnefamilier

75% af de tilflyttende børnefamilier kommer fra København, Fredensborg, Rudersdal, Gentofte og Frederiksberg kommuner. De består typisk af 3-4 borgere. Der er i alt tilflyttet 638 børnefamilier til Hørsholm kommune i perioden 2012-2015, og der er en gennemsnitlig vækststigning på 6%.

De tilflyttende børnefamilier foretrækker at flytte ind i eget parcelhus, og denne tendens er stigende gennem perioden. Familier med en enlig voksen bosætter sig primært i området omkring Højmosevænget, mens "kernefamilien" med gifte forældre bosætter sig i eget parcelhus i store dele af Hørsholm midtby.

Hvad er der sket med børnefamilierne efter de er kommet til Hørsholm

Analysen viser, at omkring 20% af de tilflyttende børnefamilier vokser med et ekstra barn indenfor 2 år efter ankomsten til Hørsholm kommune.

Af de tilflyttende børnefamilier er der nogle familier, der forlader Hørsholm kommune senere. Der er relativt mange flytninger fra det nordlige Hørsholm til det sydlige Fredensborg, altså lige over kommunegrænsen. Af de resterende, der flytter videre, er København den foretrukne kommune.

Generelt om børnefamilier i Hørsholm

Børnefamilierne udgør ca. 30 procent af det samlede antal familier i kommunen gennem hele perioden. Børnefamilierne udgør således en forholdsvis statisk andel i familietypesammensætningen i Hørsholm kommune. Så på trods af de relativt mange tilflyttende børnefamilier, betyder en tilsvarende fraflytning, at status stort set ikke forandres.

Analysen viser fra 2011-2015 en vækst i andelen af børnefamilier i parcelhuskvarterer omkring selve Hørsholm by, mens det er overraskende, at andelen af børnefamilier falder stort i kvarteret omkring Ørbækgårds Allé og i visse kvarterer i Rungsted. Det er ikke undersøgt, hvad det skyldes.

Konklusion på analysen

Data viser, at der er et klart mønster i de valg, tilflyttende børnefamilier tager med hensyn til valg af bolig. De tilflyttende familier foretrækker primært parcelhuse, hvorimod øvrige boligtyper tilsyneladende ikke er med til at tiltrække nye familier. Det er derfor vigtigt, at kommunen formår at sikre et fortsat udbud af tilgængelige parcelhuse for fortsat at kunne tiltrække nye børnefamilier, herunder at igangsætte flyttekæder, der frigør parcelhuse, hvor der kun bor 1-2 personer.

Beskrivelse af analysens effekt

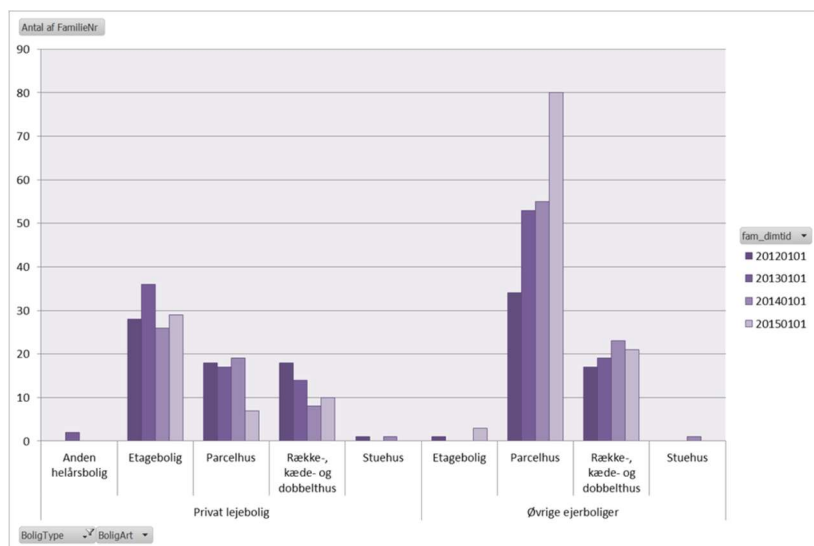
Undersøgelsens resultater har givet bedre muligheder for at give faktabaserede input til politiske beslutninger og strategier. Konkret har det betydet, at kommunen bedre kan planlægge fremtidig kapacitet på skole- og institutionsområdet.

Det giver samtidig kommunen gode muligheder for at sikre de nødvendige faciliteter i de områder, der har potentiale for et generationsskifte, men også for at prioritere de rekreative tilbud i områderne, så kvartererne fremstår attraktive for tilflyttere i målgruppen. Identifikationen af potentialet for generationsskifte i parcelhuskvartererne skaber en god platform for at undersøge, hvilke boliger de potentielle fraflyttere fra parcelhusene ser som attraktive alternativer til deres nuværende bolig. På den måde kan kommunen bedre udvikle det øvrige boligudbud til at facilitere igangsættelsen af de mulige flyttekæder.

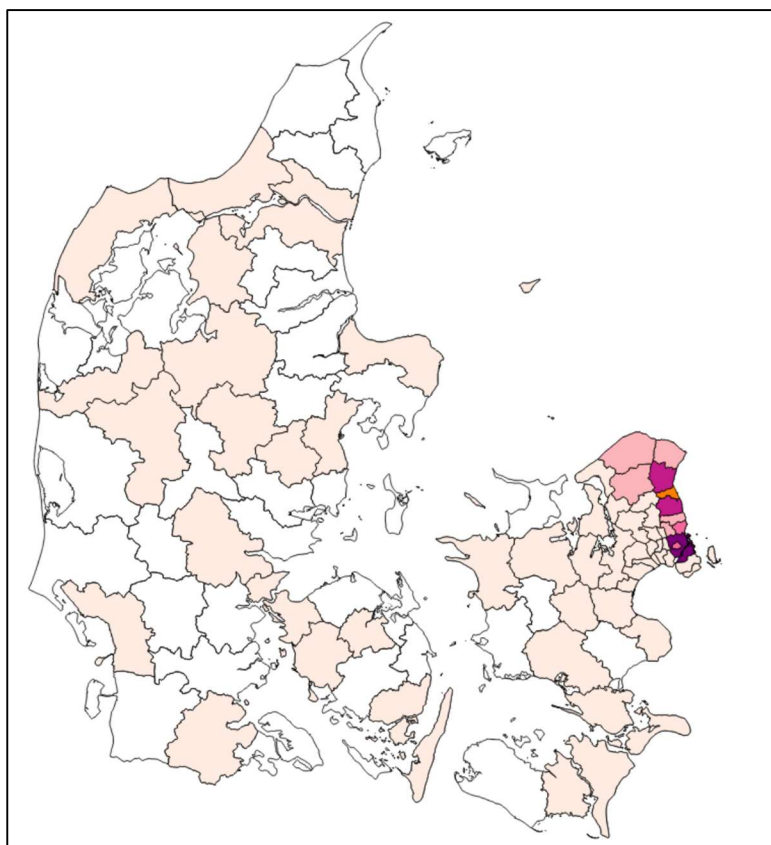
Til- og fraflytningsanalysen giver også mulighed for mere detaljeret at undersøge, hvilke kommuner Hørsholm kommune er i konkurrence med. Det giver et godt afsæt til en videre sammenlignelig analyse, der kan give input til, hvor der skal sættes ind for at blive en endnu mere attraktiv tilflytterkommune.

Rent organisatorisk har nærværende projekt medført en øget synlighed af GIS-funktionen i egen organisation. Man er blevet opmærksom på, at GIS-funktionen i høj grad kan understøtte andre sektorer i forbindelse med datadrevne beslutningsgange.

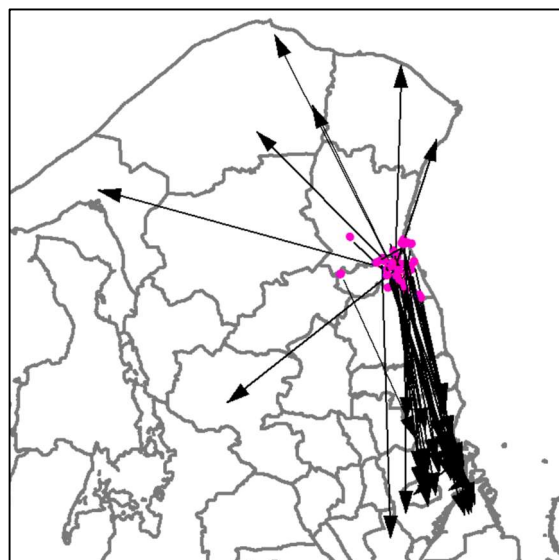
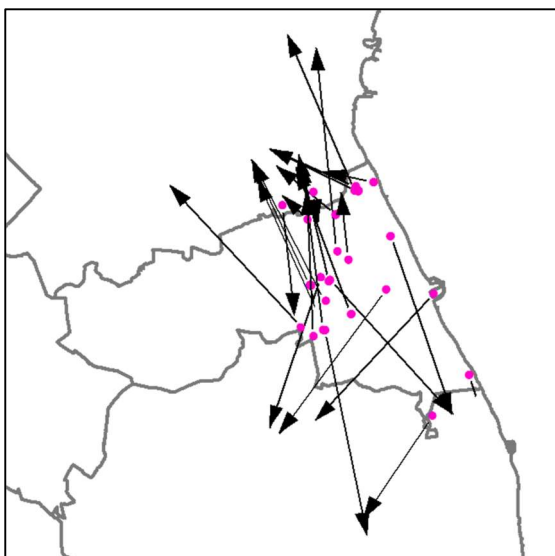
Illustrationer

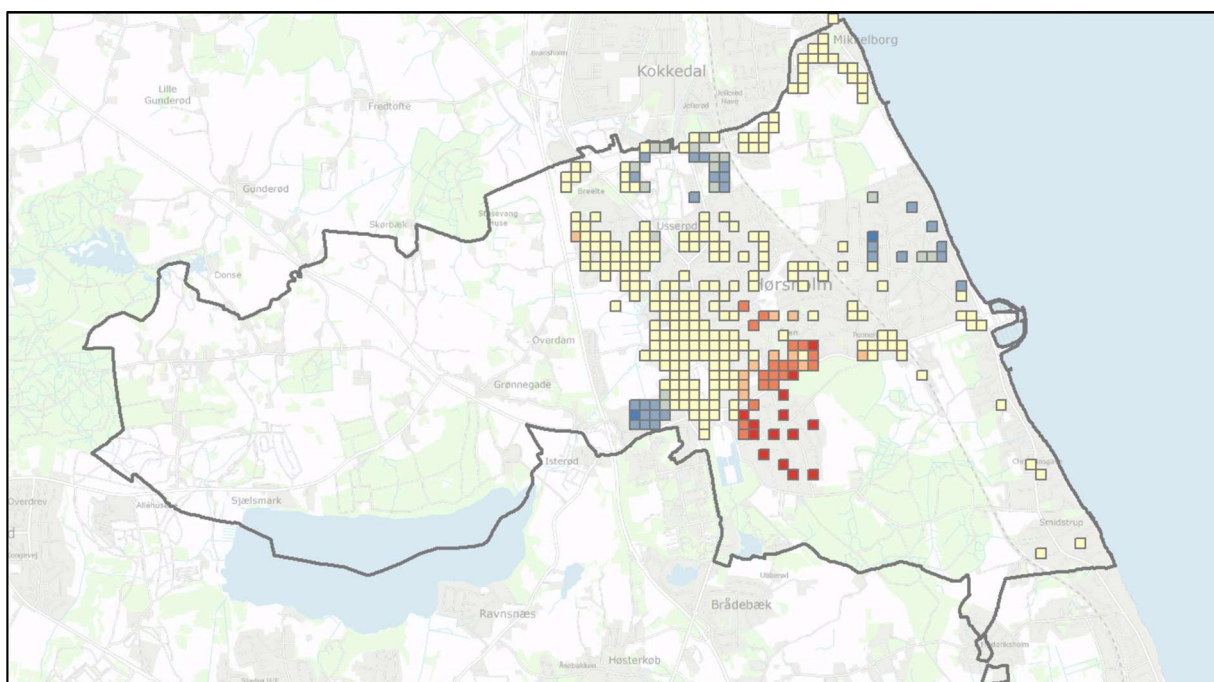
Hvilke typer af boliger bosætter de tilflyttende børnefamilier sig i?

Hvor kommer de tilflyttende børnefamilier fra? Jo mørkere farve, desto flere er der kommet fra kommunen.

Tilflyttende børnefamilie, der flytter videre, flytter enten lige over kommunegrænsen til Fredensborg eller til København.

Udviklingen i andel af børnefamilier på kvadratnet. Blå er fald og rød er stigning fra 2011-2015.

Hvad vil vi gøre anderledes næste gang?

Få forankret opgaven mere tydeligt på lederniveau i de relevante afdelinger for herigennem bedre at kunne:

- Sikre, at analysens resultater er tydelige

- Sikre ,at det er muligt uden de store ressourcer at genberegne de samme eller næsten samme analyser på et senere tidspunkt
- Sikre, at det ikke bare falder på jorden, når nøglepersoner stopper

GENEREL INFO:

- Hørsholm kommune
- Steen B. Pedersen
- Deltagere i analyse: Planafdeling, Økonomi og Analyseafdeling, GIS
- Analyse udført i 2016

ANVENDTE REGISTRE/DATASÆT

Gennem LOIS Statistik:

- Centrale Person Register (CPR)
 - Bygnings- og Bolig Register (BBR)
 - Ejendoms Stam Register (ESR)
 - Det danske kvadratnet
-

ISHØJ KOMMUNE - ANALYSE AF FLYTTEMØNSTRE

Formål

Befolkningsprognoser er et vigtigt element i den kommunale planlægning. I Ishøj Kommune anvendes prognosen blandt andet til planlægning og vurdering af kapacitetsbehov på dagtilbudsområdet, skoleområdet og ældreområdet, ligesom befolkningsprognosen anvendes til demografiberegningen i forbindelse med budgetlægningen. De fire første år i prognosen udgør desuden en del af grundlaget for udarbejdelsen af kommunens budgetrammer.

I 2018 var Danmarks samlede befolkningstilvækst på 0,43 %, mens befolkningen i Ishøj kommune faldt med 0,18 %. Det er første gang i mange år, at Ishøj kommunes befolkningstal er faldet.

Følgende har bidraget til faldet i befolkningstallet:

- Nye byggerier er ikke realiseret
- Antal af fødsler har været markant lavere
- Flere dødsfald end normalt.
- Negativ nettotilflytning

På grund af disse udfordringer, har Ishøj kommune valgt at analysere flyttemønstre, herunder flytninger til/fra andre kommuner samt interne flytninger i kommunen.

Resumé af analysen

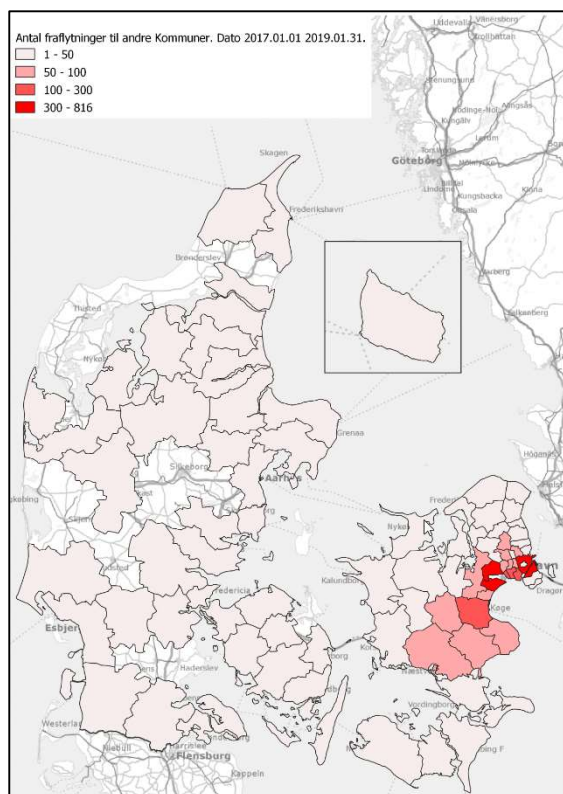
Ishøj kommune har sammenlignet befolkningsudviklingen 2013-2019 med sammenlignelige kommuner som Albertslund, Brøndby, Vallensbæk og Greve kommuner. Her ses det, at Ishøj ikke længere er den af kommunerne, der har den højeste vækst i befolkningstallet.

Flyttemønstrene er blevet analyseret for 2017-2019. Der er flest fraflytninger til København, Høje-Taastrup og Greve kommuner. Det ses desuden, at der er flest personer, der flytter til Ishøj fra primært København og sekundært Høje-Taastrup og Greve kommuner. Ishøj kommune har også analyseret på de interne flyttemønstre, selvom de ikke direkte påvirker befolkningstallet.

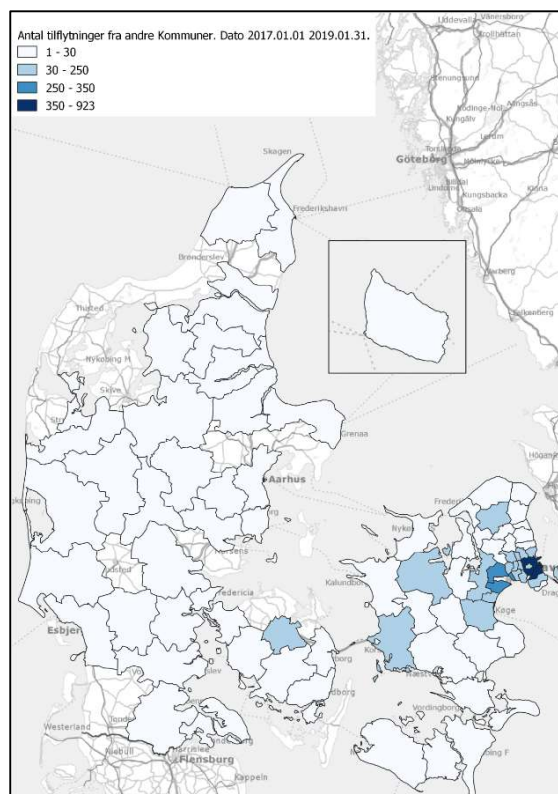
Beskrivelse af analysens effekt

Der er ikke direkte sat noget i gang på baggrund af analysen af flyttemønstre. Men da den understøtter befolkningsprognosen, har den indirekte en effekt på mange af kommunens beslutninger og budget.

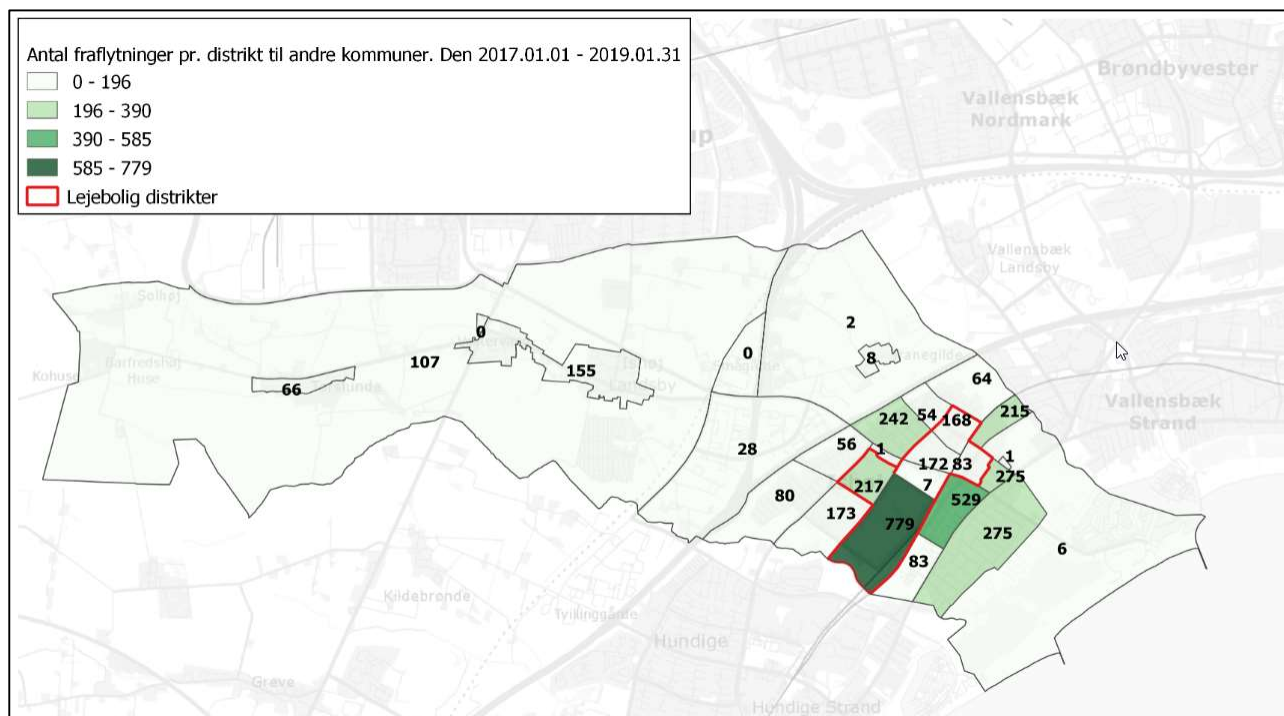
Illustrationer

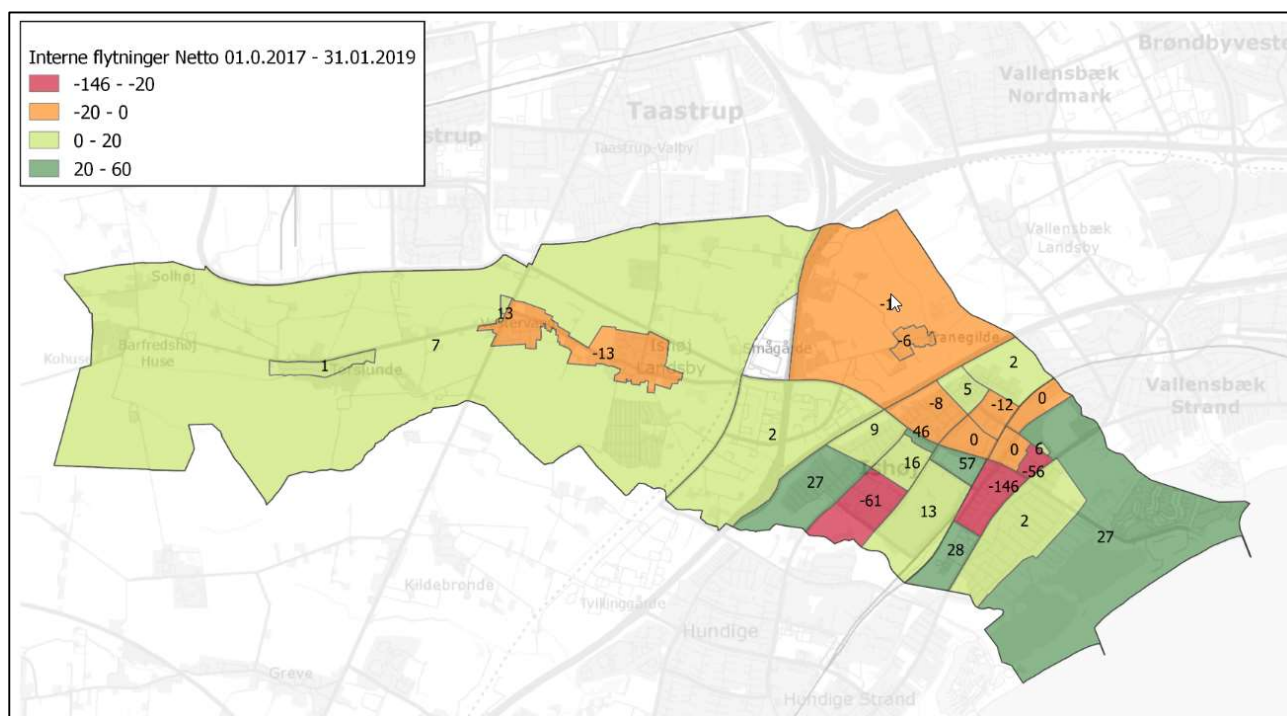
Antal fraflytninger til andre kommuner

Antal tilflytninger fra andre kommuner

Antal fraflytninger pr. distrikt til andre kommuner.

Antal interne flytninger i kommunen.

Hvad vil vi gøre anderledes næste gang?

Til befolkningsprognosen 2020-2027 er Ishøj kommune opdelt i fem distrikter, der også definerer skoledistrikterne. Der er ikke pt. planer om at udvide med andet.

GENEREL INFO:

- Ishøj kommune
- Felipe Hemmingsen
- Deltagere i analyse: GIS, Center for Borger, Økonomi og IT
- Analyse udført i 2019

ANVENDTE

REGISTRE/DATASÆT

- Centrale Person Register (CPR)

ROSKILDE KOMMUNE - TOMME BOLIGER

Formål

I de fleste større byer er der i dag mangel på boliger. Trods boligmangel ses det ofte, at boligerne står tomme, selvom det er muligt for kommunerne og boligorganisationerne at gribe ind. Kommunerne har med ny lovgivning nu pligt til at kontrollere tomme boliger i kommunen mindst hver 3. måned for at håndhæve bopælspligten.

Bopælspligt betyder, at boligen skal anvendes til helårsbeboelse, og at man skal overnatte i sin bolig min. 180 dage om året. En bolig må ikke stå tom i mere end 6 uger.

Undtaget er:

- Boliger til salg
- Sommerhuse
- Flexboliger
- Nyopførte boliger, der endnu ikke har været beboet

I Juli 2019 var der ca. 800 tomme boliger i Roskilde kommune.

Resumé af analysen

Roskilde kommune laver hvert kvartal en analyse på boliger, hvor der ikke har været tilmeldt borgere i Folkeregistret i mere end 90 dage. Boliger udtrækkes fra Bygnings- og Bolig Registret, og sammenstilles med personer fra det Centrale Person Register, der bor på boligens adresse.

Det er en udfordring, at borgere ikke søger dispensation for bopælspligten, når de har deres bolig til salg. Dermed kommer boliger til salg med i analysens resultat, og kommunens medarbejdere bruger lang tid på manuelt at frasortere boliger til salg, så antallet af tomme boliger ikke bliver misvisende.

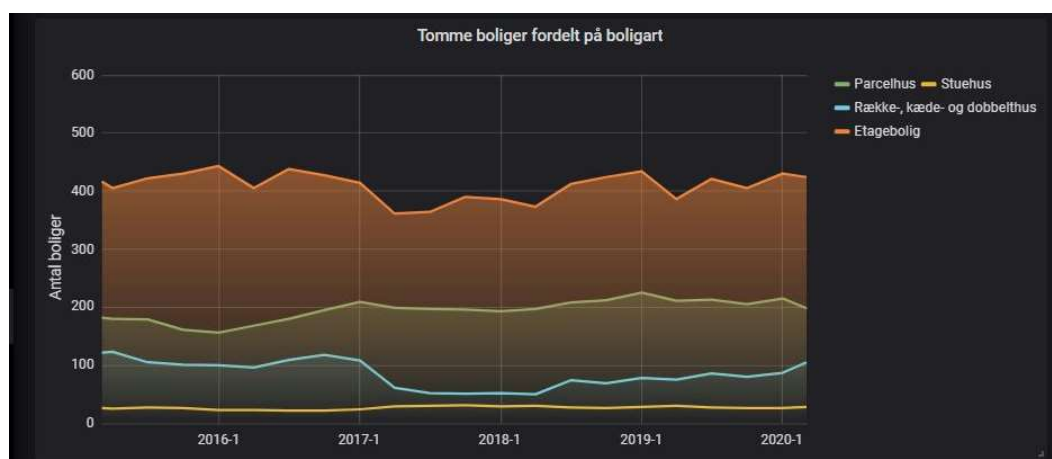
Roskilde kommune har brugt opgaven med tomme boliger til at lave en demoopsætning af et dashboard i Business Intelligence systemet Graphana. Dashboardet viser ledelsesinformation om tomme boliger i kommunen. Det er gjort for at kunne vise et eksempel til inspiration for opsætning af andre emner og for at få erfaring med opsætning af kort i Graphana.

Med et dashboard har den ansvarlige medarbejder og leder mulighed for at forholde sig til antallet af tomme boliger løbende og ikke kun med et udtræk hver 3. måned.

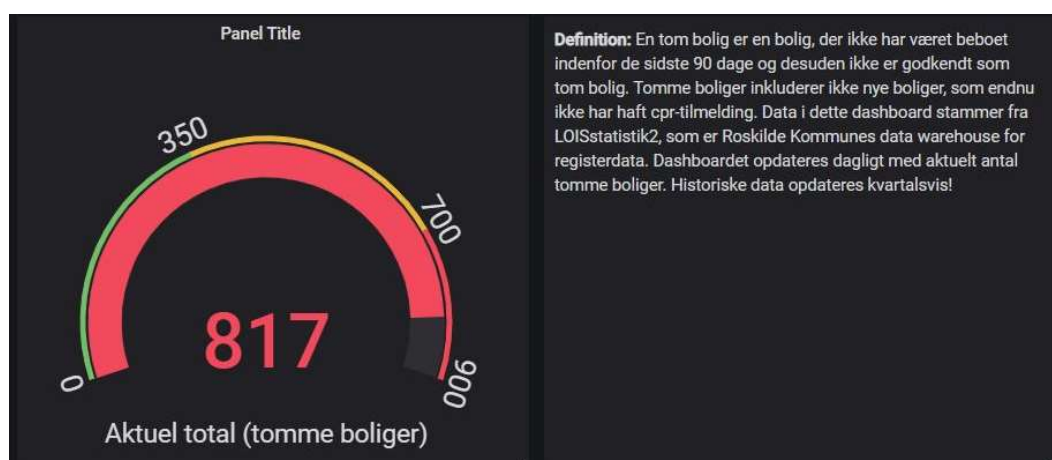
Illustrationer

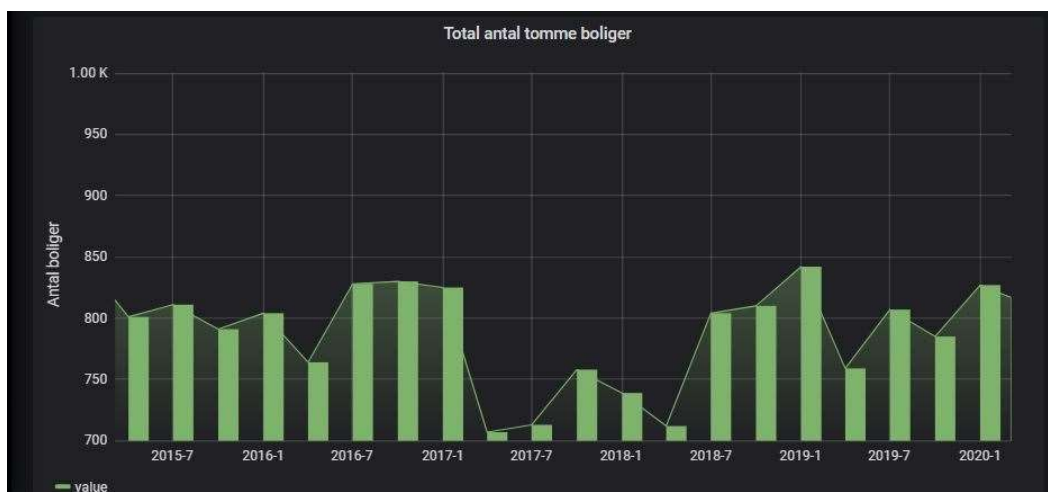
Dashbord der viser tomme boliger i Roskilde kommune

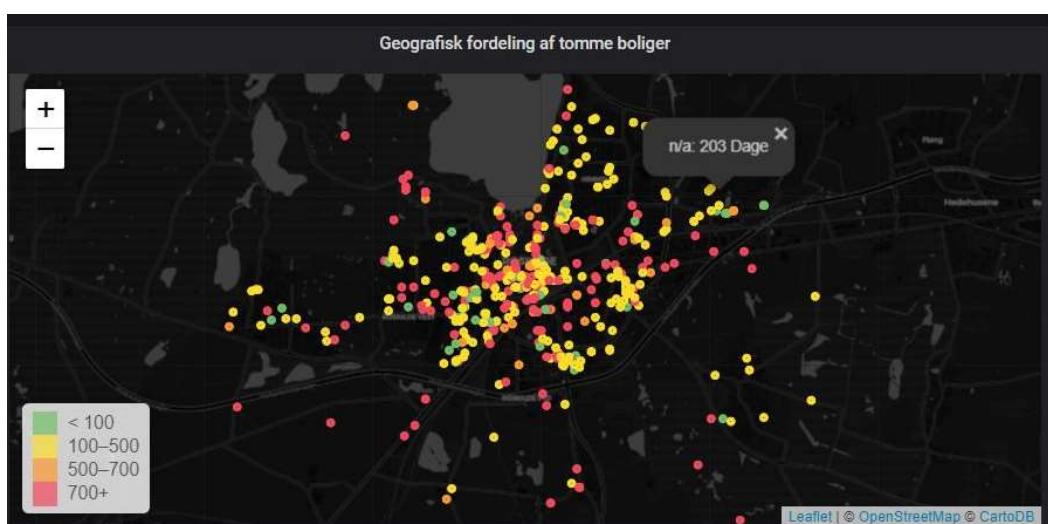
Tomme boliger fordelt på boligart.

Det aktuelle tal for tomme boliger med angivelse af, hvor længe de har været tomme. 0-350 dage (grøn), 350-700 dage (gul), 700-900 dage (rød).

Total antal tomme boliger angivet pr. halvår.

Den geografiske fordeling af tomme boliger, farvelagt efter antal dage, boligen har været tom.

Hvad vil vi gøre anderledes næste gang?

Roskilde kommune arbejder på at få adgang til aktuelle data over boliger til salg, så man uden manuelt arbejde kan frasortere boliger til salg fra tomme boliger.

GENEREL INFO:

- Roskilde kommune
- Morten Tranekjær Jensen
- Deltagere i analyse: Geodata, Folkeregister, Byrådssekretariat
- Analyse udført i 2019

ANVENDTE

REGISTRE/DATASÆT

- Bygnings- og Bolig Register (BBR)
- Centrale Person Register (CPR)

RUDERSDAL KOMMUNE - FLYTTEANALYSE

Formål

Rudersdal kommune vil gerne have mere viden om til- og fraflyttere, herunder deres familietyper, indkomst og erhverv. Denne viden kan blandt andet understøtte beslutninger om plangrundlaget, når f.eks. større arealer bliver ledige, så de opførte boliger bedre kan matche efterspørgslen.

Resumé af analysen

I flytteanalysen ses der nærmere på de borgere, der er flyttet til og fra kommunen i 2012-2014. Analysen er udarbejdet som en del af befolkningsprognosen. Efter interviewet med LIFA har kommunen offentliggjort en lignende analyse med data for 2015-2019.

Ved hjælp af et særligt dataudtræk fra Danmarks Statistik giver flytteanalysen bl.a. svar på følgende spørgsmål om kommunens til- og fraflyttere:

- Hvor meget tjener de?
- Hvilken uddannelse har de?
- Hvilken familietype er de?
- Hvor mange pensionister flytter?
- Hvilken arbejdsmarkedstilknytning har de?
- Hvilken herkomst har de?

Analysen viser blandt andet, at tilflytterne til kommunen generelt har en højere uddannelse og en højere indkomst end fraflytterne. Der er også flere topledere og lønmodtagere på højt og mellem niveau, der flytter til kommunen end fra kommunen. Det er ikke overraskende, da kommunens boliger er dyre, og man skal have en høj indkomst for f.eks. at kunne købe et parcelhus i kommunen.

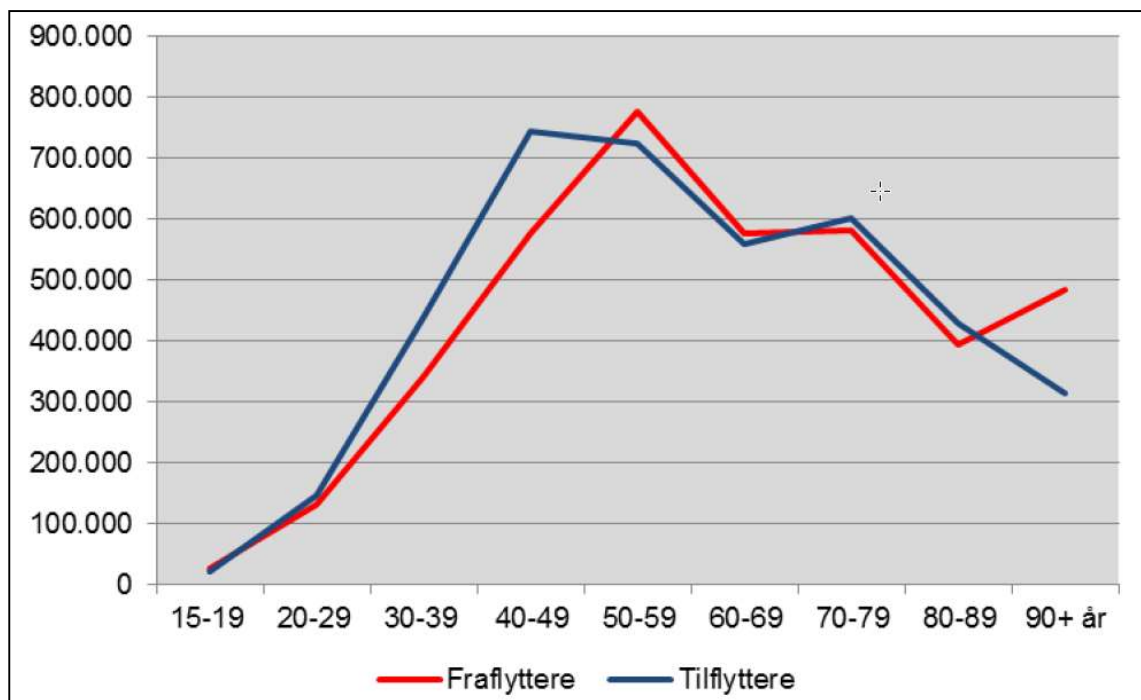
Der er imidlertid flere fraflyttere end tilflyttere blandt de 50-59 årige, som er aldersgruppen med de højeste indkomster blandt fraflytterne. Det betyder, at kommunen mister borgere med god indkomst og dermed potentielt mister skatteindtægter i denne aldersgruppe.

En sammenligning med Gentofte og Hørsholm kommuner viser, at Rudersdal kommune havde den største andel tilflyttere med en lang videregående uddannelse i 2014, mens billedet er mere blandet på fraflytningssiden. Rudersdal kommunes tilflyttere havde i 2014 den højeste indkomst blandt de tre kommuner, samt den største forskel mellem til- og fraflytternes indkomst.

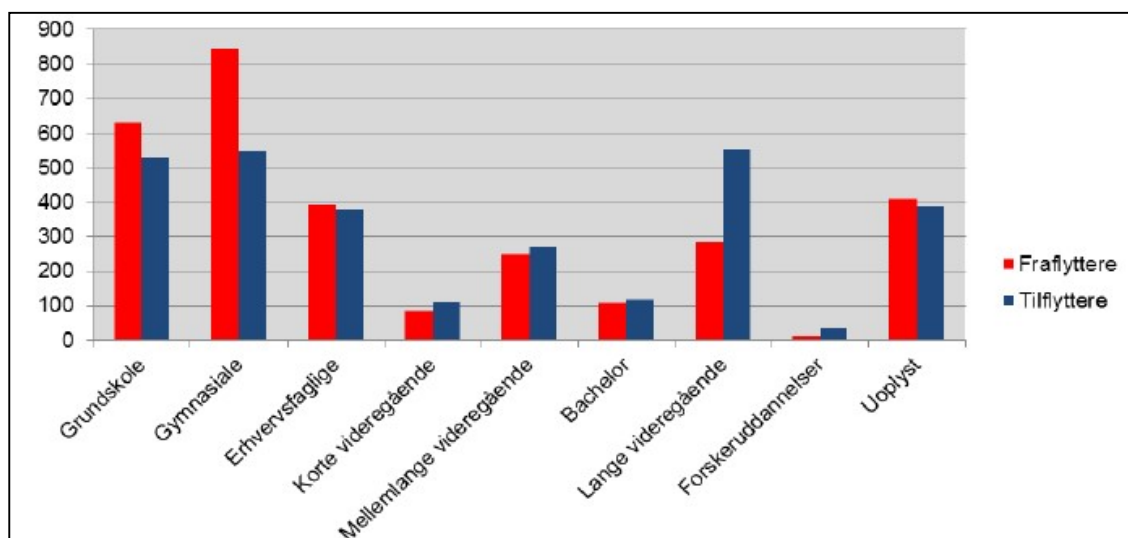
Beskrivelse af analysens effekt

Byplan kan eventuelt bruge flytteanalysen som en del af beslutningsgrundlaget for de planer, der bliver lavet. Det er meget komplekst at gennemskue, hvad der påvirker til- og fraflytning. Det er derfor svært at påvise effekten af flytteanalysen.

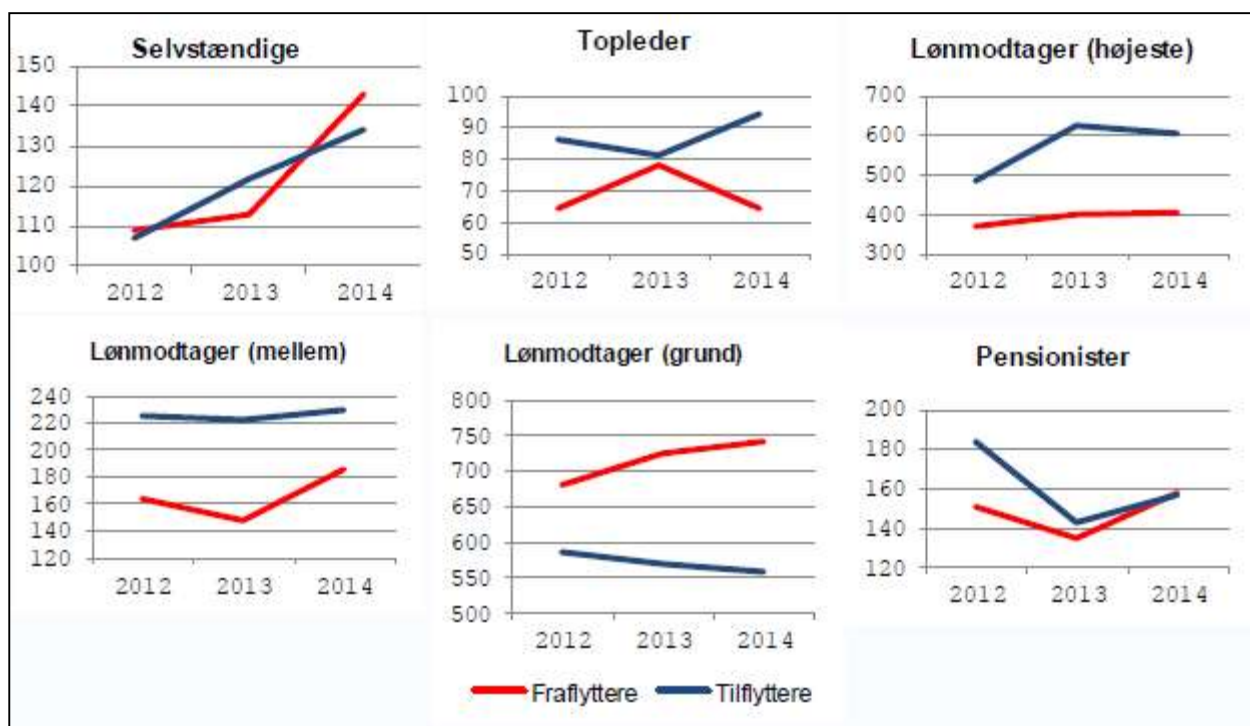
Illustrationer

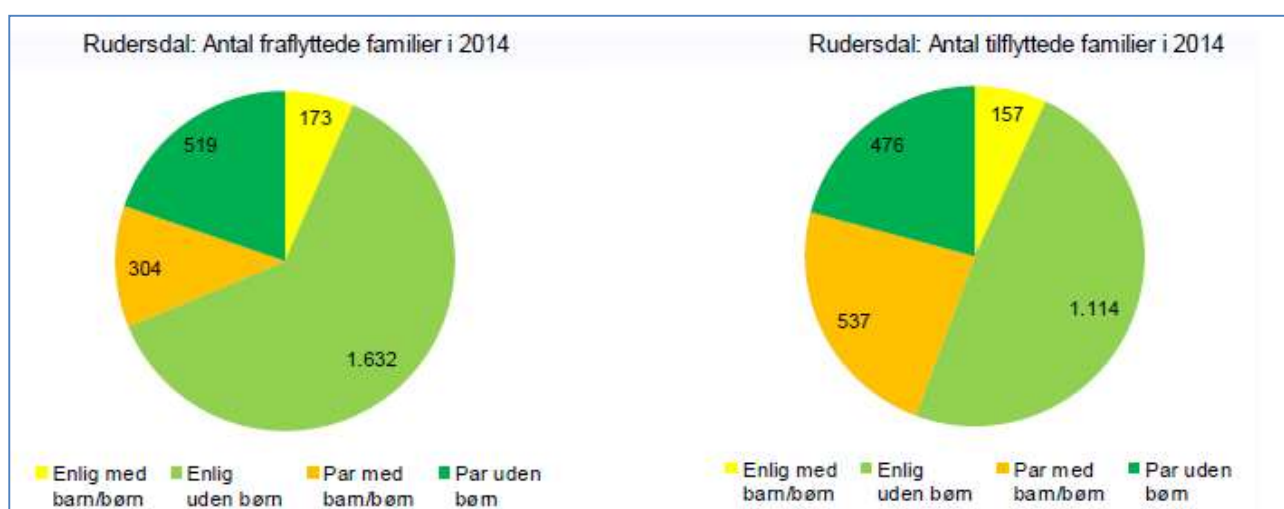
Aldersfordelt gennemsnitsindkomst i 2014 (kr.).

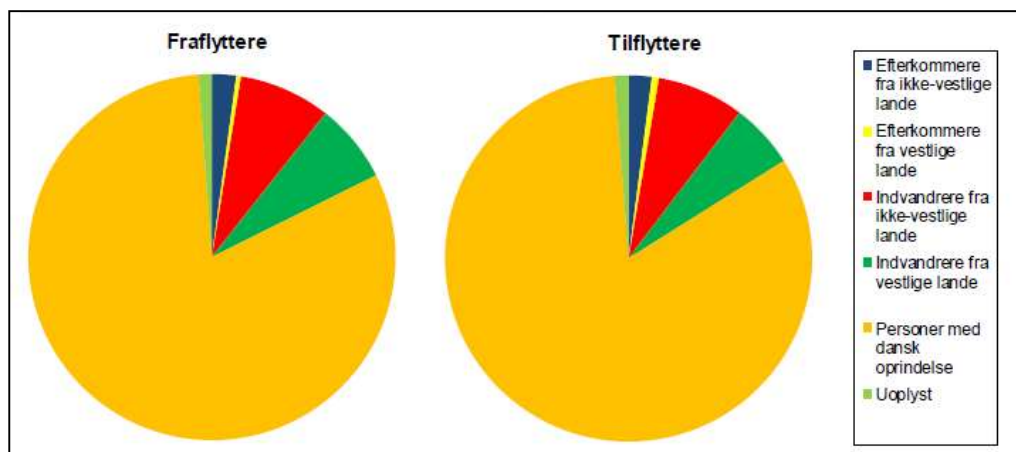
Højest fuldførte uddannelse (antal personer) fordelt på til- og fraflyttere.

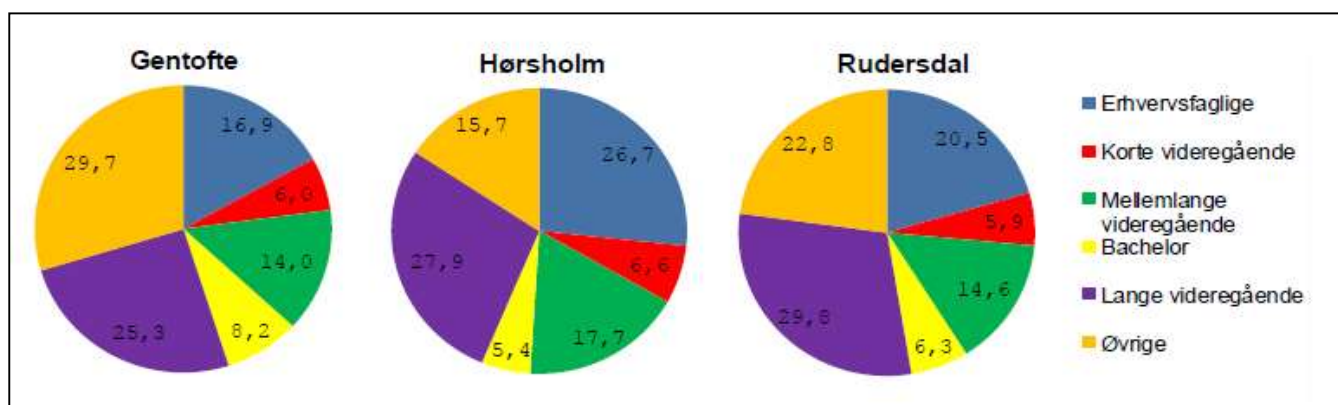
Tilknytning til arbejdsmarkedet for udvalgte til- og fraflyttere (antal personer).

Familietyper for til- og fraflyttere.

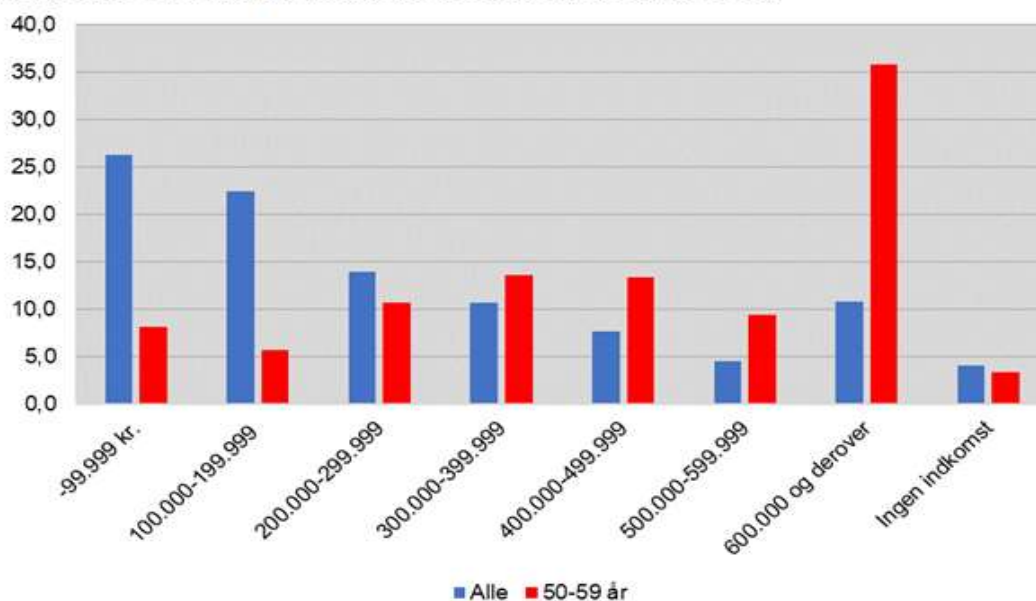

Herkomst for til- og fraflyttere i 2014.

Højest gennemførte uddannelse for tilflyttere i 2014 – sammenligning med Gentofte og Hørsholm kommuner

Fraflytternes fordeling på indkomstintervaller (andel i procent)

Note: Figuren viser, hvor stor en procentdel af fraflytterne i 2017-2019, der havde den viste indkomst.

Hvad vil vi gøre anderledes næste gang?

Der er gennemført en ny flytteanalyse i marts 2020, hvor Lyngby-Taarbæk indgik som sammenligningskommune i stedet for Hørsholm. I 2019 var der som noget nyt nettotraflytning fra Rudersdal til Lyngby-Taarbæk, hvilket blandt andet kan skyldes nyt boligbyggeri i Lyngby-Taarbæk. I en fremtidig analyse vil det endvidere være interessant at udvide med analyser på de til- og fraflyttendes boligformer.

Analysen fra 2020 viser samme billede som 2015-analysen med hensyn til fraflytning af 50-59-årige. Det kunne evt. være interessant at undersøge de 50-59-årige fraflyttere gennem interviews for at finde ud af, hvorfor de flytter. Mon der mangler boliger i den bedre klasse med altan og elevator tæt på bycentret, eller er der andre årsager? Man ved det reelt ikke i dag.

GENEREL INFO:

- Rudersdal kommune
- Lone Neerhøj
- Deltagere i analyse: Området Økonomi
- Analyse udført i 2015 – og gentaget i 2020

ANVENDTE

REGISTRE/DATASÆT

- Udtræk fra Danmarks Statistik indeholdende alle data:
- Aggregerede data fra Centrale Person Register (CPR)
 - Uddannelsesoplysninger fra Uddannelsesinstitutioner
 - Indkomstdata
 - Registerbaseret Arbejdsstyrke Statistik RAS

SLAGELSE KOMMUNE - BOSÆTNINGSANALYSE MED CONZOOM

Formål

Kommunen ønsker at vide, hvilke målgrupper der bor i kommunen i dag, og hvem kommunen har potentiale for at tiltrække.

Tidligere analyser viser, at borgere i dag i høj grad ønsker at bo i områder med andre, som de har sociale ligheder med. Forklaringen er, at når vi ikke længere bosætter os af traditionelle og historiske årsager i socialt heterogene samfund – så "leder vi efter andre" som ligner os socialt set, og dermed oplever man i stigende grad at forskellige målgrupper samler sig i forskellige byer, områder og boligkvarterer.

Beslutningen om at flytte og hvor man skal bo er en kompleks beslutning, fordi beslutningen om at bosætte sig et bestemt sted er den største indflydelse oftest af følelsesmæssig karakter og bliver påvirket af mediebildet, egne og andres holdninger, meninger og fordomme. Derfor er det vigtigt for en kommune, som ønsker at tiltrække og fastholde borgere, at man arbejder med at skabe positiv synlighed omkring kommunen.

Resumé af analysen

For at kunne arbejde målrettet med at tiltrække og fastholde borgere til kommunen, er det derfor vigtigt, at kommunen har overblik over, hvilke målgrupper der i dag bor i forskellige områder og byer. Denne viden kan bruges til at afdække, hvilke målgrupper man har potentiale for at tiltrække og til hvilke områder med udgangspunkt i, at folk søger derhen, hvor de møder andre, der ligner dem selv.

Analysen er lavet på baggrund af Conzoom målgrupper, som består af i alt 30 forskellige målgrupper. Målgrupperne er defineret ud fra data fra Danmarks Statistik, Gallup Kompas, CVR-registeret, GIS, OIS and Landbrugsdata. Med brug af Conzooms database er afdækket, hvilke målgrupper der i dag bor i kommunen, og hvor de forskellige målgrupper primært er bosiddende.

Med udgangspunkt i kommunens bosætningspolitik er udvalgt en række potentielle målgrupper for hver købstad, en større by samt for landdistrikterne. Navnene på målgrupperne er de samme som Conzoom-målgrupperne. Disse målgrupper er dem, kommunen aktivt vil forsøge at tiltrække og fastholde. De udvalgte målgrupper er desuden beskrevet som fiktive familier. Til slut er der for hvert område fremhævet, hvordan man kan markedsføre sig over for de udvalgte målgrupper i form af kanaler samt hvilke ting, man med fordel vil kunne fremhæve i markedsføringen.

Analysen er gennemført for de fire største byer samt for landdistrikter og indeholder følgende:

- Hvilke målgrupper bor der
- Potentielle målgrupper som kommunen kan tiltrække
- Beskrivelse af familiepersoner
- Markedsføring for udvalgte målgrupper

Beskrivelse af analysens effekt

Det har ikke været muligt at påvise en effekt af analysen.

Illustrationer

Målgruppe	Beskrivelse af målgruppen	Kendetegn
Overskud i hverdagen Aktiv børnefamilie Nybygger	40+ og 50+ med børn i skolealder eller små børn	Gode indkomster, klarer sig selv Foretrækker ejerbolig, primært parcelhus Bygger selv hus eller gennemrenoverer eksisterende Uddannelsesniveau: erhvervsfaglig eller mellem-uddannede
Murermestervilla	Familier eller par, unge og ældre	Foretrækker solide, håndværkmæssige gode huse Primært ejerbolig, villa/parcel Formue over middel Gode indkomster Uddannelsesniveau er erhvervsfagligt uddannede eller selvstændige, især håndværkere
Landboliv	Voksne par 40+ med hjemmeboende børn i alle aldre	Høj indkomst og høj formue Bor i 70'er parcel eller landbohus, stuehus Erhvervsfaglig uddannelse eller landbrug
Singlefamilie	Singler med små børn eller skolebørn, ofte flere børn	Ikke stor formue Ok indkomstniveau Erhvervsfaglig uddannelse eller selvlært – har ofte arbejdet sig op Blandede boligforhold mht ejer/lejer
Kædedans Lærkevej	60+, primært singler	Lever af pension eller efterløn Lav indkomstniveau, men høj formue Erhvervsfaglig uddannelse eller ingen uddannelse Mange bor i andelsbolig eller ejerbolig, ofte rækkehus eller ældre bolig fra 1950'erne og frem

Målgrupper der i dag bor i Vemmelev.

Målgruppe	Hvad efterspørger de?
Overskud i hverdagen Aktiv børnefamilie Nybygger	Børnevenlige parcelhuskvarterer Lokale arbejdspladser eller gode pendlermuligheder til arbejdspladser inden for ca 45 min Gode indkøbsmuligheder Fællesskab gennem foreningsliv og idrætsmuligheder Primært fokus på egen have og hygge, frem for store kulturelle oplevelser
Landboliv	Istandsatte landboliger Bo tæt på natur Muligheder for lystfiskeri og motorsport Internetforbindelse

Potentielle målgrupper som kan tiltrækkes til Vemmelev.

Aktiv børnefamilie/Overskud i hverdagen

Lise er uddannet sygeplejerske og arbejder på det lokale hospital. Hun er gift med Jesper, som er uddannet tømrer og ansat i en mellemstor tømrervirksomhed i Slagelse. Sammen har de tre børn Kevin på 11 år, Mikkel på 8 år og Silke på 3 år. Når Jesper har fri fra arbejde, henter han Silke fra skovbørnehaven, handler ind og henter de to store fra badminton og fodbold. Når familien er samlet omkring middagsbordet går samtalen på alle de ting, de skal lave i sommerferien; skal de tage på aktiv sportsferie eller campingferie i udlandet? Mobiltelefoner er bandlyst ved bordet, da det simpelthen er nødvendigt, mest fordi alle i familien har en mobiltelefon og tjekker den jævnligt. Efter aftenmaden, som i dag var pasta med kødsovs, laver drengene lektier og spiller onlinespil på hver deres computer. Kl 20 samles hele familien foran TV for at se X-factor. Kevin har sine helt klare favoritter, som han stemmer på i konkurrencen. Efter at ungerne er lagt i seng, rydder Lise op i garagen, så den kan bruges næste morgen til at male brædder. Imens søger Jesper på bilbasen.dk, da familien har brug for at købe bil nr. 2.

Nybygger

Søren arbejder som lagerchef på en større virksomhed i nærheden og Marianne er laborant hos Novo Nordisk i Kalundborg. De har to sammenbragte børn, Freja på 13 år som Søren har fra et tidligere forhold, og Emil på 5 år som Marianne har med sin tidligere mand. Familien valgte at flytte til Vemmelev for her kunne de købe en grund og bygge deres eget hus. Hverdagen er travl og dynamisk med arbejde, fritidsinteresser og projekter i huset og haven. Mest tid bruger familien dog på sport og motion, når de har fri. Søren dyrker maratonløb og tager ofte en tur ud over markerne. Freja går til badminton og Emil er begyndt til fodbold. Marianne foretrækker derimod motionscentret. Om aftenen nyder familien en god krimiserie i fjernsynet, mens de planlægger deres næste ferie, som enten skal være en tur på campingplads i hytte, en tur til La Santa sport eller måske en tur i den svenske skærgård.

Landboliv

Anders på 48 år og Jeanette på 44 år flyttede til Vemmelev for 3 år siden. De købte et gammelt stuehus og bruger det meste af tiden på at sætte det i stand. De er derfor hyppige gæster hos de lokale byggemarkeder og er ved at lægge den sidste hånd på den nye terrasse. Anders er uddannet bilmekaniker og Jeanette arbejder som lærer på den lokale skole. De sætter pris på at bo et sted som er en mellemting mellem at bo på landet og bo i en større landsby, hvor de har naboer som de ofte deler en øl med, når der skal ordnes ting i haven eller bygges om. Den helt store interesse er motorsport og motocross, som deres to drenge, Oliver på 11 og Magnus på 9 år, begge går til. Weekender og ferier bliver ofte brugt på motorsportsarrangementer eller ombygning af huset. Til sommer skal hele familien til Frankrig i campingvogn og se Le Mans. Med i bilen har de selvfølgelig deres favorit læsestof: Jumbo bøger, Motor magasinet og Land & Liv.

Beskrivelse af familiepersoner for Vemmelev

Målgruppe	Fremhæv	Kanaler
Overskud i hverdagen Aktiv børnefamilie Nybygger	• Foreningsliv • Børnevenlige parcelhuskvarterer • Gode skoler • Tryghed og familienærhed • Lokale arbejdspladser • Internetforbindelse • Sport og motion	• Regionale aviser • Lokale aviser • Lokalradio • Foreningslivet • Gør-det-selv blade, Idenyt • Fagforeningsblade
Landboliv	• Landbohuse, stuehuse, bindingsværk • Muligheder for at dyrke naturfritid (fiskeri, motorsport mm) • Lokale supermarkeder • Hygge med familien, samvær med alle aldre	• Regionale aviser • Lokale aviser • Fagblade såsom Land & Liv, Motor, Haven • Campingsider

Markedsføring mod udvalgte målgrupper i Vemmelev

Hvad vil vi gøre anderledes næste gang?

Intet.

GENEREL INFO:

- Slagelse kommune
- Signe Skovstrup Ethelberg
- Deltagere i analyse: Planafdelingen
- Analyse udført i 2014

ANVENDTE

REGISTRE/DATASÆT

- Conzoomdata
- Gallup Kompas
- Data fra Danmarks Statistik
- Den Offentlige Informationsserver (OIS)
- Centrale Virksomheds Register (CVR)
- Landbrugsdata

SLAGELSE KOMMUNE - LANDSBYANALYSE

Formål

I takt med at arbejdspladser og services i mange år er rykket mod byerne, er mange borgere flyttet med dem, og det har udhulet landdistrikterne. Landsbyernes udfordringer opstår i et komplekst sammenspil af mange tendenser og tager sig forskelligt ud fra landsby til landsby.

Formålet med Landsbyanalysen er at belyse forholdene i kommunens landsbyer og blive endnu skarpere på, hvordan kommunen bedst understøtter en positiv udvikling i landsbyerne og sikrer, at det fortsat er attraktivt at bo i hele kommunen.

Resumé af analysen

Analysen fokuserer på de fælles problematikker og potentialer, landsbyerne står overfor, med henblik på at danne et samlet billede af kommunens landdistrikter.

Analysens indhold

Analysen er bygget op af tre dele.

Første del opsummerer analysens hovedpointer på tværs af kommunens landdistrikter:

- Stabilt indbyggertal og flere ældre
- Lokale byer servicerer landområderne
- Landsbyernes fælles udfordringer og potentialer

Anden del gennemgår de fire indsatsområder udvalgt på baggrund af analysen:

- Tilpasning af boligmassen
- Rum til fællesskab
- Styrkelse af natur- og kulturkvaliteter
- Bedre infrastruktur

Tredje del beskriver kommunens 17 største landsbyer og kommer med forslag til lokale indsatser:

- Beskrivelse af landsbyen og bygningsmassen
- Beskrivelse af kultur og naturværdier, fællesskab og lokalmiljø, infrastruktur
- Kort over placering i kommunen
- Kort over landsbyens afgrænsning, udbygningsmuligheder, rekreative områder og faciliteter
- Diagram over landsbyens aldersfordeling for 2007-2019
- Faktaboks med indbyggertal, aldersfordeling, antal boliger, antal almene boliger, antal personer pr. bolig, fordeling på boligtyper.
- Forslag til indsatsområder for landsbyen

Konklusion

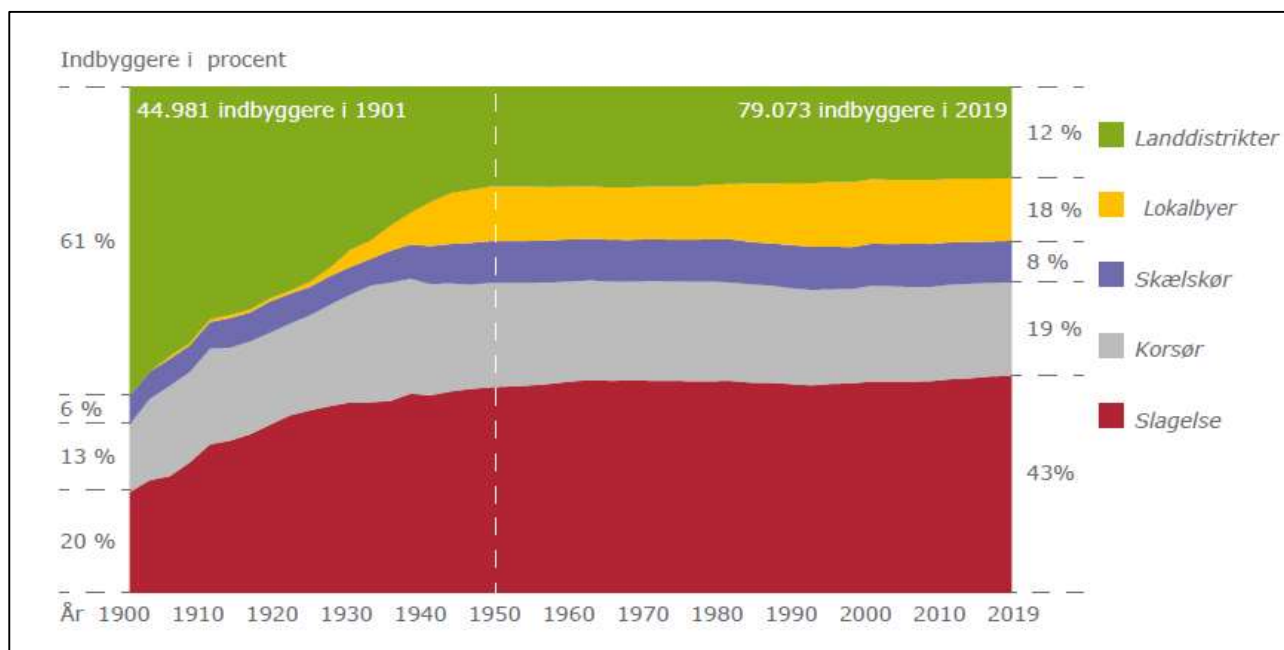
Overordnet viser analysen, at det går godt i kommunens landsbyer. Der er en god tilgang til skoler, dagligvarer og idrætsfaciliteter via kommunens lokalbyer, som skaber et netværk af services i hele kommunen og sikrer sammenhængskraft i lokalområderne.

Når de enkelte landsbyer sammenlignes, er der store forskelle. I nogle landsbyer er husene meget velholdte, mens andre er mere nedslidte med enkelte faldefærdige bygninger. Nogle har en stor andel af ældre borgere, mens andre primært beboes af børnefamilier.

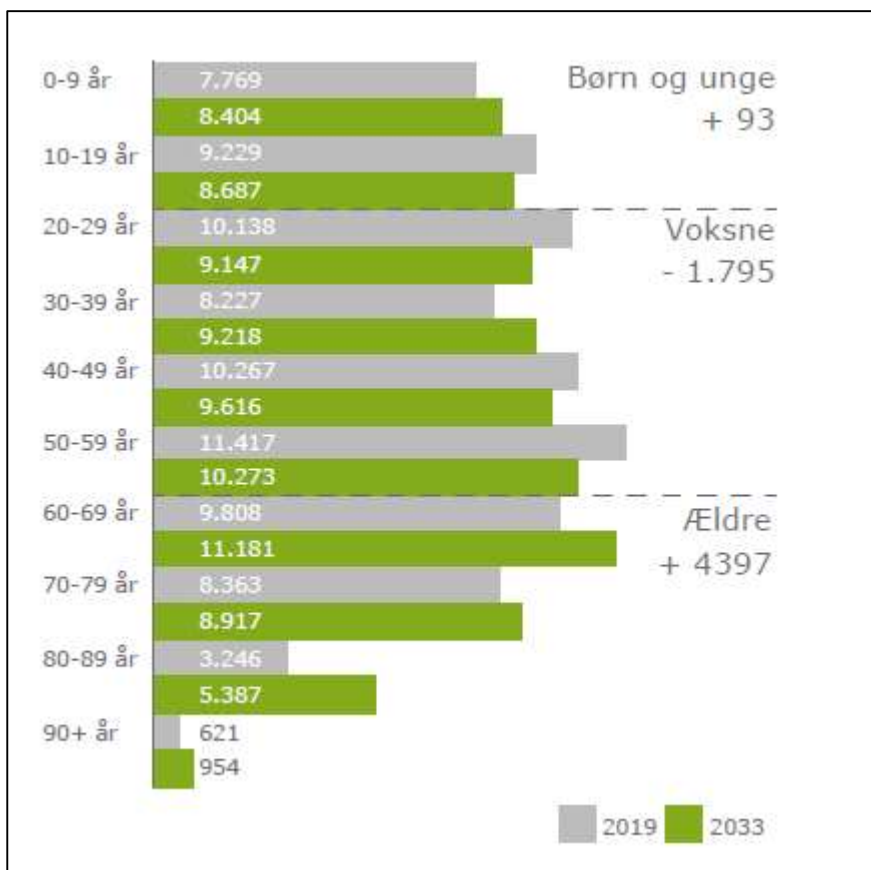
Beskrivelse af analysens effekt

Landsbyanalysen gør det muligt at igangsætte tiltag, der skal medvirke til at understøtte en positiv udvikling i landsbyerne. Derudover er det svært at bevise en effekt.

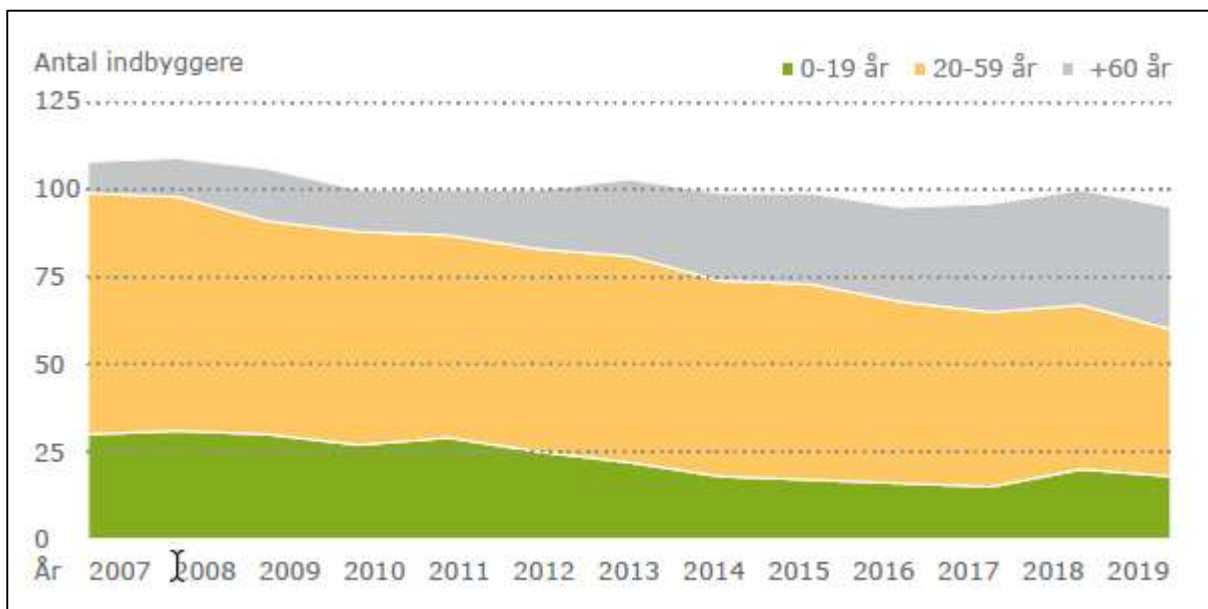
Illustrationer

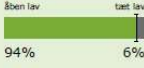
Udvikling i kommunens bymønster: Diagrammet viser, hvordan andelen af befolkningen, der bor på landet, er faldet markant siden 1901, mens særligt Slagelse er vokset. Derudover ses lokalbyernes fremtog fra omkring 1940.

Befolkningsprognosen fordelt på aldersgrupper: Frem mod 2033 forventes en stor tilvækst af ældre borgere, da nogle meget store årgange rundt 60 år.

Aldersfordeling i landsbyen Gerlev.

Fakta		Boligmassen		Infrastruktur			Rum til fællesskab			Natur- og kulturværdier			
Indbyggertal	95	Antal boliger	36	Købstad	7 km Slagelse	Cykelsti	✓	Netværk	Faciliteter	Kulturmiljø	✓		
Aldersfordeling		Personer per bolig	2,6	Lokalby	3 km Slots Bjergby	Kollektiv trafik		LUP	✓	Kirke	1	Naturadgang	Begrænset
		Antal almene boliger	—	Dagligvarer	7 km Slagelse	Regionalbus	2 per time	Lokalråd	Lokalrådet Hashøj Nordvest	Forsamlingshus	—	Naturområder	
		Boligtyper		Skole	3 km	Lokalbus punktvis		Skoledistrikt	Hashøjskolen	Gadekær	1	Landskabskarakter	
				Motorvej	4 km			Lokalby	Slots Bjergby	Boldbane	—	Storbakket og åbent marklandskab med udsigt helt til kysten. Øst for løber Lindes Å Tunneldal.	
				Hovedvej	1 km			Børnepasning	—	Legeplads	—		
										Andet	2		

Faktaboks om landsbyen Gerlev: Indbyggertal, aldersfordeling, boligmasse mm.

Hvad vil vi gøre anderledes næste gang?

Landsbyanalysen er på vej gennem godkendelse i politisk udvalg og skal derefter præsenteres for lokalråd. Senere ønsker man at udvide med analyser vedr. infrastruktur og pendling, bredbåndsdækning og -hastighed samt oversigt over flexboliger.

GENEREL INFO:

- Slagelse kommune
- Maja Østermann
- Deltagere i analyse: Planafdelingen, sparring med Team Landdistriktsudvikling
- Analyse udført i 2020

ANVENDTE

REGISTRE/DATASÆT

- Centrale Person Register (CPR)
- Bygnings- og Bolig Register (BBR)
- Danmarks Statistiks udtræk af alderssammensætning pr. landsby

FURESØ KOMMUNE - ANBRAGTE BØRN

Formål

Furesø kommune har behov for at holde et overblik over anbragte børn, for at holde styr på udgifterne til anbringelse af børn i andre kommuner. De har ligeledes brug for overblik for at kunne fakturere andre kommuner for anbragte børn i Furesø kommune.

Resumé af analysen

Furesø kommune får ikke besked, når en anden kommune anbringer et barn i Furesø kommune. Det er derfor svært at bevare overblikket over de anbragte børn.

GIS-medarbejderen har hjulpet Center for Dagtilbud og Skole med at få et overblik over anbragte børn.

Udgangspunktet er et udtræk af CPR med personer under 18 år, som ikke bor på samme adresse som enten mor eller far. Denne liste trækkes ud af LOIS Statistik.

Men listen indeholder flere end de anbragte børn, og bliver derfor sammenholdt med fagområdets lister fra fagsystemer, samt et regneark med oplysninger modtaget fra de personer, der fører tilsyn med plejefamilier, og har hørt, når en plejefamilie får et nyt anbragt barn.

Der opdeles i fire typer:

- Egne børn anbragt i andre kommuner
- Andre kommuners børn anbragt i Furesø kommune
- Egne børn anbragt i egen kommune
- Andre ikke-samboende børn (Ikke anbragte børn, men f.eks. handicappede på institution, eller børn der er flyttet tidligt hjemmefra)

Beskrivelse af analysens effekt

Overblikket er et input til budget for indtægter og udgifter vedr. anbragte børn.

Det er desuden muligt for Furesø kommune at fakturere andre kommuner for anbragte børn i Furesø. Det er ret store beløb, og påvirker derfor kommunens økonomi meget, hvis man ikke får faktureret.

Det er samtidig blev muligt at kontrollere fakturaer fra andre kommuner vedr. anbragte børn fra Furesø.

Illustrationer

Søgningen resulterer i en liste over personer, som det ikke giver mening at vise her.

Hvad vil vi gøre anderledes næste gang?

Det er vigtigt at få et godt samarbejde med de personer, der fører tilsyn med plejefamilier, samt andre myndighedspersoner, der har relation til anbringelsessager.

GIS-medarbejderen hjælper med udtræk, men på sigt drømmer man om et landsdækkende system, hvor der er overblik over anbragte børn, og hvor data deles på tværs af kommunegrænserne. Hvis data bliver registreret én gang og holdes vedlige her, bliver der mindre tidsforbrug til manuelt arbejde.

Furesø har sammen med et revisorfirma sat gang i et projekt for at få skabt en smartere løsning på tværs af kommunegrænserne.

GENEREL INFO:

- Furesø kommune
- Kristoffer Wive
- Deltagere i analyse: Folkeregistret (Borgerservice), Børn og Unge, Center for Dagtilbud og Skole, GIS
- Analyse udført i 2020

ANVENDTE

REGISTRE/DATASÆT

- Centrale Person Register (CPR) (barnets alder og adresse samt forældres adresse)
- Data om indmeldelse i skole og dagtilbud

ROSKILDE KOMMUNE - ENLIGE OVER 70 ÅR

Formål

Formålet er at vejlede den ældre om aktiviteter og støttemuligheder uden for hjemmet, der kan skabe bedre trivsel, samt at opspore ensomme ældre. Kommunerne har længe haft opgaver med at tilbyde ældre over 75 år et årligt forebyggende besøg, samt besøge ældre over 82 år årligt. Kommunernes opgaver er med en ændring af "Lov om Social Service" nu blevet udvidet til også at omhandle enlige over 70 år.

Resumé af analysen

I opstarten skulle laves en liste over alle enlige over 70 år. Herefter skal der hver måned laves en liste over nye enlige borgere over 70 år. Listen må ikke overlappe med listen for alle ældre over 75 år. Til fremsøgning er der blev brugt fødselsdato såvel som familietypen "Enlig mand" og "Enlig kvinde".

Listen skulle være forberedt til brevflætning, så der nemt kunne udsendes brev med tilbud om forebyggende besøg.

Beskrivelse af analysens effekt

Det er blevet muligt at løse den nye opgave, og dermed opfylde lovgivningen, da man ved, hvilke borgere der skal kontaktes.

Roskilde kommune har sparet udgifter til ekstern konsulent, da man selv har udført fremsøgningen af enlige over 70 år. Det er dog ikke opgjort, hvad det ville koste med den eksterne konsulentbistand månedligt.

Illustrationer

Der er ikke meget at vise udover en tabel med navn, adresse, alder og civilstand

Hvad vil vi gøre anderledes næste gang?

Intet.

GENEREL INFO:

- Roskilde kommune
- Morten Tranekjær Jensen
- Deltagere i analyse: Geodata, Sundhedscentret
- Analyse udført i 2019

ANVENDTE

REGISTRE/DATASÆT

- Centrale Person Register (CPR)

ROSKILDE KOMMUNE - SPØGELSEJAGT

Formål

Roskilde kommunes geodatateam har bistået Økonomi & Analyse med optælling af spøgelsesborgere i perioden 2014-2019. Spøgelsesborgere er borgere, som er udrejst til udlandet fra Roskilde Kommune uden at melde udrejse, f.eks. østarbejdere, au-pairs og studerende. Spøgelsesborgere udrejses administrativt af Folkeregistret, når de har fået mistanke om, og har fået bekræftet mistanken om, at borgeren ikke længere opholder sig på den oplyste adresse. Beslutningen om udrejse støttes af opslag vedr. borgerens indkomstforhold de seneste måneder. Det er vigtigt for kommunen hele tiden at have styr på, hvor mange borgere der reelt befinder sig i kommunen bl.a. fordi, det skal danne det korrekte udgangspunkt for befolkningsprognosen.

Man startede med kommunikation målrettet de udenlandske studerende for at få det stoppet. Derefter havde man et oprydningsarbejde i.f.t. de studerende, der allerede var udrejst i de foregående år.

Resumé af analysen

For at finde spøgelsesborgere har geodata-teamet benyttet CPR-flyttetabel fra LOIS Statistik. I CPR-flyttetabellen fremgår det, hvilket land udrejsen er sket til - altså under normale omstændigheder. Ved administrativ udrejse kendes udrejselandet ikke, hvorfor koden "Udlandet uoplyst" anvendes. Ud fra denne viden er der lavet en forespørgsel (SQL) på CPR-flyttetabellen, hvor der er lavet en sammentælling af administrativt udrejste pr. år fordelt på de distrikter, der anvendes i befolkningsprognosen. For godt og vel 80 procent af de administrative udrejste (i perioden 2014-2019) har det været muligt at fastslå tidspunktet for den administrative udrejse, idet data er krydset med hændelsesloggen fra CPR. Det eksakte tidspunkt for den administrative udrejse er væsentligt i forhold til at korrigere på månedsniveau.

Beskrivelse af analysens effekt

Resultatet blev en bedre befolkningsprognose, da inputtet om befolkningstal blev korrekt.

Illustrationer

Da det var en oprydningssopgave, er der ingen illustrationer.

Hvad vil vi gøre anderledes næste gang ?

Intet

GENEREL INFO:

- Roskilde kommune
- Morten Tranekjær Jensen
- Deltagere i analyse: Geodata, Folkeregistret
- Analyse udført i 2019

ANVENDTE REGISTRE/DATASÆT

- Centrale Person Register (CPR)
 - Hændelseslog
 - Flyttetabeller
 - Prognosedistrikter
-

AFRUNDING

Processen har vist, at der er mange inspirerende cases på analyse af demografiske data og bosætningsmønstre, selv om der kun er 8 kommuner, der er indsamlet cases fra. Der er ingen tvivl om, at der er endnu flere cases derude i andre kommuner.

Indsamlingen af cases har vist, hvordan den samme opgave løses forskelligt og med varierende data på tværs af kommunerne. Der er flere analyser med udspring i kommunernes planafdelinger og centrale opgaver i forbindelse med udarbejdelse af befolkningsprognose. Det ses f.eks. ved, at Slagelse kommune har anvendt Conzoom-data til en bosætningsanalyse, mens Høje-Taastrup kommune har anvendt Socioøkonomiske data fra Danmarks Statistik, og Hørsholm kommune har valgt at analysere særskilt på bosætning af tilflyttende børnefamilier. Det kan også give andre kommuner input til forskellige vinkler på en bosætningsanalyse.

For at komme i gang med tilsvarende analyser i din kommune, er det vigtigt med gode relationer mellem GIS-medarbejdere/analysemedarbejdere samt medarbejdere i fagafdelinger. De er nødt til at kende hinanden og have en løbende dialog om potentielle analyser. Medarbejderne i fagafdelingerne kender deres fagdata bedst og kender deres eget fagområdes behov, mens GIS- og analysemedarbejdere har viden om de tværgående data, og hvordan analyser kan udføres. Inspirationskataloget være en hjælp i dialogen med fagafdelinger, og kan danne grobund for ideer til andre typer analyser.

På sigt kan inspirationskataloget suppleres med flere analysecases. Det kan f.eks. være tilføjelse af flere indenfor GeoØst, opdatering med nyere cases efter nogle år, eller supplerer med cases på tværs af geodata-samarbejderne i Danmark.

[Skriv her]

Find os på
www.geooest.dk